

המינהל הפדגוגי
האגף לחינוך יסודי
המזכירות הפדגוגית
הפיקוח על הוראת העברית

מדינת ישראל
משרד החינוך

ראמ"ה
הרשות הארצית
למדידה והערכה בחינוך

מבדק בכתיבה לכיתות ג'-ד'

לממלכתי ולממלכתי דתי

חוברת דוגמאות

הקדמה

בחוברת זו מוצגות דוגמאות של טקסטים מתוך משימות הכתיבה המוצעות לכיתות ג'-ד'. הטקסטים הם משני סוגי כתיבה: כתיבה בעלת מאפיינים סיפוריים וכתיבה בעלת מאפיינים מידעיים, והם נכתבו על ידי תלמידים מכיתות ג'-ד' במסגרת תהליך פיתוח המשימות לכיתות אלה. הטקסטים הוערכו בידי צוות מומחים לפי המחווון (בעל שני נוסחים) שבמדריך למורה, ונועדו לספק דוגמאות לאופן הערכת הכתיבה של טקסטים לרמותיהם על פי רכיבי המחווון.

יש להדגיש כי המומחים שהעריכו את הטקסטים בחרו לנתחם לעומק תוך שימוש במונחים מקצועיים כדי לספק למורה את מרב המידע על יכולות הכתיבה של התלמיד על-פי הטקסט הנדון. מכיוון שתיעוד ההערכה באמצעות המחווון נועד לשימושה של המורה, היא בהחלט יכולה לתעד את הערכתה במילותיה ובצמצום רב יותר מכפי שמוצג בדוגמאות האלה.

בחוברת מוצגות 17 דוגמאות של טקסטים ברמות שונות שכתבו תלמידים לשש משימות כתיבה, מתוך כלל המשימות שבמדק.

משלושת נושאי הכתיבה שלהלן נבחרו דוגמאות של טקסטים שכתבו תלמידי כיתה ג':

- יש לי חג! כותבים מידע על חג
- יצירה שמצאה חן בעיניי: משל
- סיפור לפי תמונה

משלושת נושאי הכתיבה שלהלן נבחרו דוגמאות של טקסטים שכתבו תלמידי כיתה ד':

- "על עצמי" – משהו מיוחד שאני רוצה לספר על עצמי
- דבר שהייתי רוצה לשנות בסביבה שלי
- משתפים בחוויות מקריאת ספר

הדוגמאות נותחו באמצעות שני נוסחי המחווון, בהתאמה לסוג המשימה.

כל דוגמה כוללת:

- סריקה של הטקסט המקורי בכתב ידו של התלמיד*;
- טקסט מוקלד ללא שגיאות הכתיב של התלמיד (אשר נועד להקל על הקורא בקריאת כתב היד);
- מחווון המציג ניתוח והערכה של רמת הכתיבה של הטקסט לפי ממדים שונים, דירוג כל אחד מממדים אלה בסולם שנקבע וכן הערכה מילולית של כל ממד.

הערות:

- המחווונים בחוברת זו אינם כוללים תיאור מילולי של החלק "התבוננות על הכותב/ת" מכיוון שמידע זה לא נאסף במסגרת תהליך פיתוח המשימות. ההסבר של חלק זה נמצא במדריך למורה.
- בסעיף "לסיכום" שבסוף המחווון יש לכתוב נקודות חוזק של התלמיד וכן נקודות לחיזוק מיומנויות הכתיבה של התלמיד. נקודות אלה נסמכות על הערכת הטקסט הנדון. עם זאת, הן צריכות להיות חלק מתוכנית העבודה הכוללת וארוכות הטווח של המורה, אשר מביאה בחשבון את מלוא המידע על התלמיד על פי כלל הטקסטים שכתב.

*ההתייחסות לתלמיד היא בלשון "זכר" אך מכוונת לשני המינים.

יש לי חג! כותבים מידע על חג

בלוח השנה העברי חגים ומועדים רבים. אחד מהם הוא שבועות. חג זה נקרא כך מכיוון שסופרים שבעה שבועות מפסח ועד מועד זה. מנהגי חג שבועות הם: לאכול מוצרי חלב, לזרוק מים, לשים על הראש כתרים המקשטים אותנו, לרקוד ריקודי עם, ועוד שמות החג: לחג זה כמה שמות. אחד מהם הוא חג השבועות, חג הקציר מכיוון שבמועד זה קוצרים את החיטה, חג הביכורים כי בחג זה מביאים את הפירות הבכורים לבית המקדש, חג מתן תורה כי במועד זה היה מעמד הר סיני בו קיבלו היהודים את לוחות הברית, עוד מנהג לחג ללבוש בגדים לבנים מכיוון שלכן מסמל שלום וענווה.

מחווון להערכת כתיבה בעלת מאפיינים מידעיים

שם התלמיד/ה: _____ תלמידת כיתה ג' נושא הכתיבה: _____ יש לי חגל - חג השבועות התאריך: _____

התבוננות על הטקסט

התרשמות כללית

הטקסט עתיר מידע על החג. הכותבת מבטאת, בכתיבה קולחת וברורה, את מה שלמדה בכיתה על החג.

אפשר להצריק היבטים אלה בהתאם למשימה:

האילו מידה הטקסט צורר צניין, סקרן, חידש או הרשים אותך בתוכנו ובאופן כתיבתו?

האם יש דבר שהלפת הטקסט ובאופן כתיבתו (למשל הרציון, אורך הטקסט, מובנות הטקסט, היבט לשוני מיוחד, המידע שהוצג, בהירות הצגת המידע)?

מפותח היטב מפותח מפותח מעט מצומצם

האילו מידה תוכן הטקסט מפותח? אפשר להצריק היבטים אלה בהתאם למשימה:

הצגת מידע מובן ומתאים לנולא הכתיבה

פיתוח המידע באמצעות הכללה ופירוט, הסברים, תיאורים ודוגמאות התורמים לנולא

עילוב של פרטות אישית או הצגת צמדת הכותבות ומצורפות/ה בנושא

תוכן

בטקסט מוצג מידע רחב על החג. בפתוחה יש הסבר בהיר על מהות חג השבועות ומקורו, ובהמשך מפורטים שמות החג ומנהגי החג. יש הסבר לכו אחד משמות החג וכן הסבר על אחד ממנהגי החג.

הערה: אם הטקסט אינו עוסק בנושא הנדרש, יש לתעד זאת במחווון ולהעריך אותו לפי הקריטריונים במחווון.

לכיד לכיד ברובו לכיד בחלקו לא לכיד

האילו מידה הטקסט לכיד? אפשר להצריק היבטים אלה:

הרציונות והמידע בטקסט קשורים לה לכה ומאורגנים ברצף הציוני (למשל כרונולוגי, הכללה ופירוט, סיבה ותוצאה)

השימוש באמצעי קישור יצול ותורם ללכידות הטקסט (למשל מילות קישור, מאלכרים וציוני שוח)

לכידות

הטקסט לכיד והמידע בו נוסר במבנה של הכללה ופירוט (כגון: "לחג לכה כמה שמות. אחד מהם הוא..."). כמו כן יש בטקסט משפטי סיבה שבאמצעות הכותבת מסבירה את המקור של שמות החג ואת המנהג ללבוש בגדים לבנים. בסיום הטקסט הכותבת מציינת עוד מנהג ומלווה זאת בהסבר. הכותבת, שכל הנראה נלכרה בשעת הכתיבה במנהג נוסף האופייני לחג, ציינה אותו בהתאם לזרם המחשבה שלה, מה שמאפיין כתיבה של תלמידים בכיתה ג'. לכידות מטבת הייתה מושגת לו הכותבת הייתה כותבת ברצף את כל המידע על שמות החג וההסברים עליהם כיחידה אחת, ולאחר מכן מפרטת את מנהגי החג כיחידה אחרת.

רמה גבוהה / רמה בינונית / רמה בינונית / רמה נמוכה

לשון

הטקסט

לשון הטקסט אופיינית לכתיבה המידעית. אוצר המילים העשיר מתאים לנשא, מגוון ומדויק, כגון: "מועד", "חג זה נקרא כך", "קוצרים את החיטה", "הפירות הבכורים", "ענוה". גם אמצעי הקישור מגוונים, כגון המאלכרים "זה", "כך", "אחד מהם", ומילת הקישור "מכיוון ש", אשר בעזרתם יוצרת הכתבת מבנים תחביריים מורכבים

מהי רמת הלשון בטקסט?
אפשר להצריק היבטים אלה:

- שימוש בלשון האופיינית לנשא הכתיבה ולסוג הטקסט
- עיון באוצר המילים ודיוק בשימוש בו, מילים מורכבות מורפולוגית, מורכבות תחבירית
- תקינות מורפולוגית ותחבירית

מאפייני כתיב, כתב וארגון על פני הדף

כתיב	שימוש בסימני פיסוק
☒ כתיב נכון או ☐ שגיאות כתיב רבות ☐ כתיב נכון ברובו (בעיקר הומופוניות) ☐ שגיאות כתיב רבות הפוגמות באינן פוגמות בקריאות	☒ פיסוק נכון ברובו ☐ פיסוק שתומך בקריאה חלקי ☐ היעדר פיסוק או פיסוק שגוי
פירוט/הערות: <u>הטקסט כתוב ללא שגיאות כתיב.</u>	פירוט/הערות: <u>יש שימוש כהלכה במגוון סימני פיסוק: נקודה, נקודתיים, מרכאות ופסיק במקומות המתאימים.</u>
ארגון הכתוב על פני הדף	כתב יד
☒ מאורגן היטב ☐ מאורגן ☐ עדיין אינו מאורגן	☒ מובן וקריא ☐ מובן ברובו ☐ קשה עדיין לפענח
פירוט/הערות: _____	פירוט/הערות: <u>האמ"י"ר נכתבת בדפוס.</u>

לסיכום

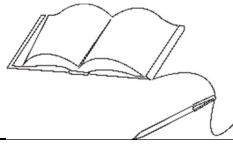
לקראת תוכנית עבודה: נקודות חוזק ונקודות לחיזוק
נקודת חוזק: הכתיבה מפורטת ויש שימוש במבנים האופייניים לכתיבה המידעית, כגון הכללה ופירוט ומשפטי סיבה. התלמידה מפגינה ביטחון בכתיבתה, ורמת כתיבתה מפתחת לגילה – אם מבחינת התוכן, אם מבחינת ארגון הכתיבה ואם מבחינת המשלב הלשוני.
נקודת לחיזוק: הייתי מקדמת בכתיבתה של התלמידה את ארגון פרטי המידע בטקסט לצורך השגת לכידת מיטבית.

היבטים שהיית רוצה להמשיך ולחזק בכתיבה של התלמידה
 היבטים שהיית בוחרת לקדם בכתיבה של התלמידה (יש להתמקד בשניים או שלושה היבטים ולבחון אותם עם ההתבוננות בטקסטים אחרים שכתבה התלמידה)

לקראת שיחת משוב

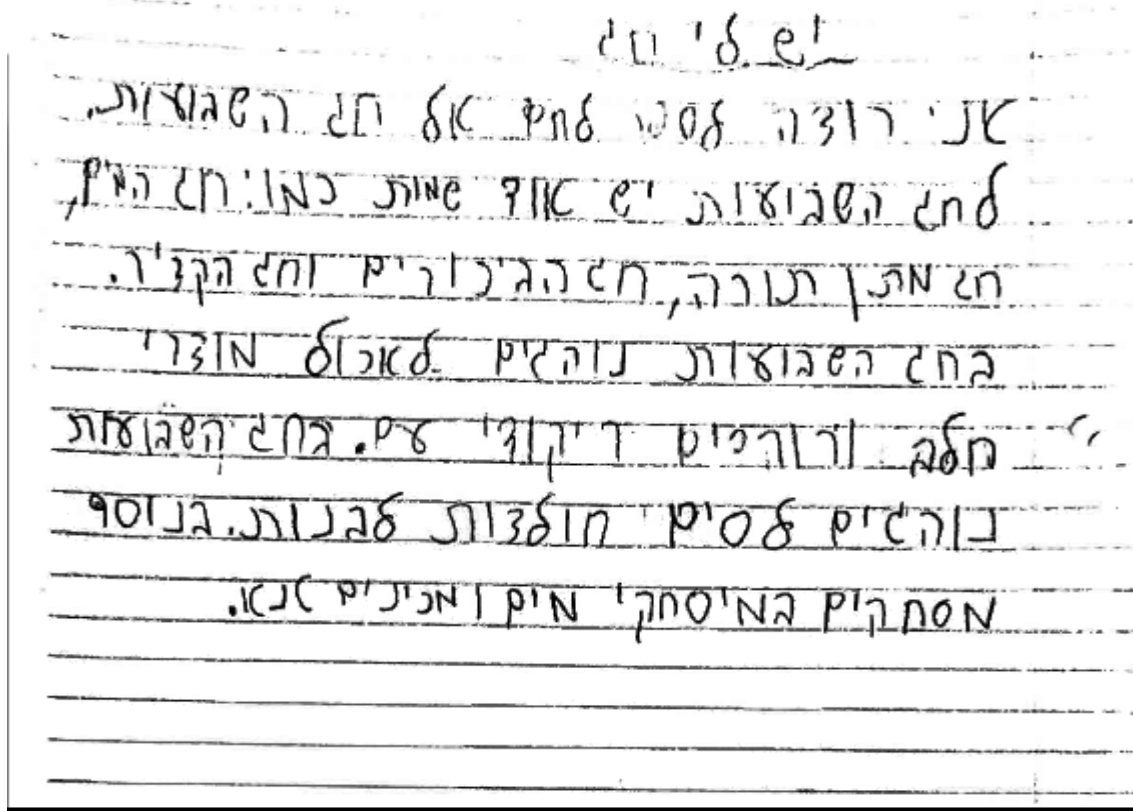
הייתי אומרת לתלמידה שהטקסט משקף היטב את ידיעותיה על החג ומשקפת אותה על השימוש במבנה של הכללה ופירוט ועל אוצר המילים המגוון והמדויק הייתי מקדמת מן התלמידה לקרוא את הטקסט, ולסמן בו את החלקים שהיא מתארת בהם את מנהגי החג, ואת החלקים שהיא מפרטת בהם את שמות החג, ומסבירה לה כי רצוי לבנות כל אחד מן החלקים האלה בנפרד כחידה לכידה ורציפה.

דברים שהיית רוצה להטיף לתלמידה או לשאף אותה בצקבות קריאת הטקסט ועל סמך הידע שלה על הכתיבה

נושא 1: יש לי חג! כותבים מידע על חג

דוגמה ב':

טקסט מוקלד ללא שגיאות כתיב

אני רוצה לספר לכם על חג השבועות.
לחג השבועות יש עוד שמות כמו: חג המים,
חג מתן תורה, חג הביכורים וחג הקציר.
בחג השבועות נוהגים לאכול מוצרי
חלב ורוקדים ריקודי עם. בחג השבועות
נוהגים לשים חולצות לבנות. בנוסף
משחקים במשחקי מים ומכינים טנא.

מחווון להערכת כתיבה בעלת מאפיינים מידעיים

שם התלמיד/ה: _____ תלמידת כיתה ג' נושא הכתיבה: _____ יש לי חג - חג השבועות התאריך: _____

התבוננות על הטקסט

התרשמות כללית

זהו טקסט קצר המציג בתמצית כמה פרטי מידע על חג השבועות.

אפשר להצריק היבטים אלה בהתאם
למשימה:

● האילו מידע הטקסט צורך צניין, סקרן, חידש או הרשים אותך בתוכנו ובאופן כתיבתו?

● האם יש דבר שהלפת הטקסט ובאופן כתיבתו (למשל הרציון, אורך הטקסט, מובנות הטקסט, היבט לשוני מיוחד, המידע שהוצג, בהירות הצגת המידע)?

מפותח היטב מפותח מפותח מעט מצומצם

תוכן

הטקסט נפתח בפנייה ישירה אל הקורא, שנועדה ל"הכניס את הקורא לנשאו". בהמשכו מצוינים שמות החג ומנהגי החג, אך אין פירוט והרחבה עליהם, למשל - חסר הסבר על מקוריהם של שמות החג.

● האילו מידע תוכן הטקסט מפותח?
אפשר להצריק היבטים אלה בהתאם
למשימה:

● הצגת מידע מובן ומתאים לנולא הכתיבה

● פיתוח המידע באמצעות הכללה ופירוט, הסברים, תיאורים ודוגמאות התורמים לנולא

● שימוש ברשנות אישית או הצגת צמדת הכותבות ומצורבות/ה בנושא

הערה: אם הטקסט אינו עוסק בנושא הנדרש, יש לתעד זאת במחווון ולהעריך אותו לפי הקריטריונים במחווון.

לכיד לכיד ברובו לכיד בחלקו לא לכיד

לכידות

הטקסט לכיד ברובו. בחלק הראשון שלו מפורטים כל שמות החג, ובחלק השני שלו מפורטים מנהגי החג. המילה "כמו" קושרת בין ההכללה ("יש עוד שמות") ובין פירוט הדוגמאות ("חג המים, חג מן תורה"). הכותבת משתמשת בהלכה במילה "בנוסף" כמילת קישור להוספה. הצירוף "בחג שבועות" חוזר ונשנה בטקסט. קישוריות טובה יותר הייתה מושגת לו הכותבת הייתה משתמשת בחלופות לצירוף הלה, בחלק מהמקרים, למשל: מאזכרים (בחג הלה), מילת קישור כפי שעשתה על ידי השימוש במילה "בנוסף", או ויתור על השימוש בו.

● האילו מידע הטקסט לכיד?
אפשר להצריק היבטים אלה:

● הרציונות והמידע בטקסט קשורים ללה ומאורגנים ברצף הינוני (למשל כרונולוגי, הכללה ופירוט, סיבה ותוצאה)

● השימוש באמצעי קישור יציל ותורם ללכידות הטקסט (למשל מילות קישור, מאזכרים וציוני יח)

רמה גבוהה / רמה בינונית / רמה בינונית / רמה נמוכה
 גבוהה נמוכה

לשון

הטקסט

לשון הטקסט מדויקת ומתאימת לנושא, השימוש בפעלים הוא לרוב מדויק ומגוון, למשל "ונהגים", ו"מכניס". עם זאת, השימוש בפועל "לשים" ("לסיים חלוצה") אינו מדויק ומאפיין את השפה הדבורה.

מהי רמת הלשון בטקסט? אפשר להצריק היבטים אלה:

- שימוש הלשון האופיינית לז'נר הכתיבה ולסוג הטקסט
- עיון באוצר המילים ודיוק בשימוש בו, מילים מורכבות מורכבות, מורכבות תחבירית
- תקינות מורפולוגית ותחבירית

מאפייני כתיב, כתב וארגון על פני הדף

כתיב	שימוש בסימני פיסוק
☐ כתיב נכון או ☒ שגיאות כתיב רבות (בעיקר הומופוניות) נכון ברובו שאינן פוגמות בקריאות פירוט/הערות: קיימת שגיאת כתיב באמיתות המופשטות, כאן "לחם" (=לחם), "אוד" (=עוד), "מסתקים במסתקי מים" (=מסתקים במסתקי מים).	☒ פיסוק נכון ברובו ☐ פיסוק שתומך בקריאה חלקי ☐ היעדר פיסוק או פיסוק שגוי פירוט/הערות: יש שימוש כהלכה בנקודה, בפסיק ובנקודתיים במקומות המתאימים.
כתב יד	ארגון הכתוב על פני הדף
☒ מובן וקריא ☐ מובן ברובו ☐ קשה עדיין לפענוח	☒ מאורגן היטב ☐ מאורגן ☐ עדיין אינו מאורגן פירוט/הערות:
פירוט/הערות: כתב היד ברור מאוד. במילה "נוסף" האות 'י' כתובה בדפוס.	פירוט/הערות:

לסיכום

לקראת תוכנית עבודה: נקודות חוזק ונקודות לחיזוק

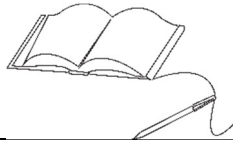
נקודת חוזק: היכולת לכתוב מידע ולארגן סביב רעיונות; הכתיבה המדויקת של פרטי מידע בהתאם למשימה שהוצגה
נקודת לחיזוק: הרחבה של התוכן, למשל: כתיבת הסברים על שמות החג או המנהגים; עבודה על כתיב של שורשים; שימוש מגוון בחלופות לצירוף החומר ונשנה "בחג שבועות".

- היבטים שהיית רוצה להמשיך ולעבוד בכתיבה של התלמידה
- היבטים שהיית הוחרת לך בדעת כתיבה של התלמידה (יש להתמקד בשניים או שלושה היבטים ולבחון אותם עם ההתבוננות בטקסטים אחרים שכתבה התלמידה)

לקראת שיחת משוב

הייתי אומרת לתלמידה כי היא הצגה מידע על חג השבועות, וכי ציינה את כל שמות החג ואת כל מנהגי החג - מידע חשוב בהחלט. הייתי משהחתי אותה על הרצף ההגיוני של הטקסט, שכל חלק בו מתמקד ברעיון אחד, על השימוש כהלכה במילת הקישור "בנוסף" כדי לפרט עוד מנהגים ובסימן נקודתיים לצורך פירוט. הייתי אומרת לתלמידה שלקורא הרוצה ללמוד על החג יהיה חסר מעט מידע, למשל: למה חוגגים את החג? מדוע קוראים לחג בשם זה או אחר? הייתי שואלת אותה אם ידוע לה מקור שמו של אחד משמות החג שציינה, ומציעה לה לכתוב זאת אציע לה כי כאשר תכתוב את הטקסט הבא, תחשוב איך להרחיב את הרעיונות ולהביא הסבר או פירוט לרעיונותיה. כמו כן, אפשרות שתשומת ליבה של התלמידה לשיאם הכתיב.

- דברים שהיית רוצה להעיד לתלמידה או לעלף אותה בעקבות קריאת הטקסט וצ' סמך הזישה של ה' בכתיבה

נושא 1: יש לי חג! כותבים מידע על חג

דוגמה ג':

ירושלים היא עיר העתיקה
 של ירושלים. בתאריך כ"ח באייר
 חוגגים את יום ירושלים.
 את יום ירושלים חוגגים
 בגלל שצה"ל שיחררו את ירושלים
 מהירדנים וצעקו הר הבית
 בידנו הם נכנסו דרך
 שער האריות ושרו את השיר
 ליד הכותל המערבי
 ושברו את החומה.

טקסט מוקלד ללא שגיאות כתיב

ירושלים היא עיר העתיקה
 של ירושלים. בתאריך כ"ח באייר
 חוגגים את יום ירושלים.
 את יום ירושלים חוגגים
 בגלל שצה"ל שיחררו את ירושלים
 מהירדנים וצעקו הר הבית
 בידנו הם נכנסו דרך
 שער האריות ושרו את השיר
 ליד הכותל המערבי
 ושברו את החומה.

מחווון להערכת כתיבה בעלת מאפיינים מידעיים

שם התלמיד/ה: _____ תלמיד כיתה ג'

נושא הכתיבה: _____ יש לי חגל - יום ירושלים

התאריך: _____

התבוננות על הטקסט

התרשמות כללית

התלמיד מציג בקצרה כמה פרטי מידע על יום ירושלים וכן תיאור מרגש של כיבוש הר

הבית. ניכר מכתובתו כי התאזרח הרגשית של חיילי צה"ל ברגע הכיבוש הרשימו אותו;

לעיתים התעורר קושי בפענוח הכתוב.

אפשר להצריך היבטים אלה בהתאם למשימה:

האילו מידה הטקסט צורך צניין, סקרן, חידוש או הרגיש אותך בתוכנו ובאופן כתיבתו?

האם יש דבר שהלפת הטקסט ובאופן כתיבתו (למשל הרציון, אורך הטקסט, מופנות הטקסט, היבט לשוני מיוחד, המידע שהוצג, בהירות הצגת המידע)?

מפותח היטב מפותח מפותח מעט מצומצם

תוכן

בטקסט מצוינת כמה עובדות חשובות בנוגע לחג, כגון תאריך חגיגת יום ירושלים, הסיבה

לחג, מי שלט בירושלים לפני שחרורה. הכתוב בחר להתמקד באירוע אחד משמעותי-

כיבוש הר הבית. חסרים בטקסט פרטי מידע ועובדות ליצירת תוכן מפתח ובהיר. מקצת

המשפטים אינם בהירים: משפט הפתיחה אינו ברור לוגית ("ירושלים היא עיר עתיקה של

ירושלים" (הכוונה ככל הנראה לישראל)), וגם הרעיון המובע במשפט האחרון ("שקרו את

החומה") אינו שלם, ומשמעותו אינה ברורה כל כך.

האילו מידה תוכן הטקסט מפותח?
אפשר להצריך היבטים אלה בהתאם למשימה:

הצגת מידע מובן ומתאים ללשון הכתיבה

פיתוח המידע באמצעות הכללה ופירוט, הסברים, תיאורים ודוגמאות התורמים ללשון

עילוף פרשנות אישית או הצגת צמדת הכותבות ומצורבותוה בלשון

הערה: אם הטקסט אינו עוסק בנושא הנדרש, יש לתעד זאת במחווון ולהעריך אותו לפי הקריטריונים במחווון.

לכיד לכיד ברובו לכיד בחלקו לא לכיד

לכידות

בחציו הראשון של הטקסט מוצגת באופן רציף, לכיד וברור שורת עובדות על התאריך

שבו חוגגים את יום ירושלים וכן הסיבה לחג. בחציו השני של הטקסט הלכידות נפגמת

מוצגת בו פיסות מידע חלקיות וקטועות, שלא על פי הרצף הכרונולוגי, מה שמקשה על

הקורא לעקוב אחר ההיגיון של הדברים.

האילו מידה הטקסט לכיד?
אפשר להצריך היבטים אלה:

הרציונות והמידע בטקסט קשורים לה לזה ומאורגנים ברצף הגיוני (למשל כרונולוגי, הכללה ופירוט, סיבה ותוצאה)

השימוש באמצעי קישור יציף ותורם ללכידות הטקסט (למשל מילות קישור, מאלכריס וצייני שוח)

רמה גבוהה רמה בינונית / רמה בינונית / רמה נמוכה
 גבוהה נמוכה

לשון

הטקסט

הטקסט כתוב בלשון האופיינית לשפה דבורה. לצד שימוש באוצר מילים מדויק שממלא לנגשאו, כגון הפועל "חוגגים", או הביטוי "הר הבית בידני" וכן המשפט "נכנסו דרך שער (שהר) האריות", כתובים משפטים שאינם תקינים – שימוש עודף בה"א היידוע במשפט "ירושלים היא עיר (היר) האתיקה (העתיקה)" והיעדר התאם דקדוקי במשפט "הגלו שצה"ל שיחררו את ירושלים".

מהי רמת הלשון בטקסט?
 אפשר להצריק היבטים אלה:

- שימוש בלשון האופיינית ללשון הכתיבה ולסוג הטקסט
- עיון באוצר המילים ודיוק בשימוש בו, מילים מורכבות מורכבות, מורכבות ותחבירית
- תקינות מורכבות ותחבירית

מאפייני כתיב, כתב וארגון על פני הדף

<p>כתיב</p> <p>☐ כתיב נכון או ☒ שגיאות כתיב רבות (בעיקר הומופוניות) שגיאות כתיב רבות הפוגמות בקריאות</p> <p>☐ שגיאות כתיב רבות הפוגמות בקריאות</p> <p>פירוט/הערות: <u>שגיאות הכתיב הן ברובן הומופוניות.</u></p>	<p>שימוש בסימני פיסוק</p> <p>☐ פיסוק נכון ברובו ☒ היעדר פיסוק או פיסוק שגוי</p> <p>☐ פיסוק חלקי</p> <p>פירוט/הערות: <u>קיים שימוש בקוודה רק בסוף הטקסט.</u></p>
<p>ארגון הכתוב על פני הדף</p> <p>☐ מאורגן היטב ☒ מאורגן ☐ עדיין אינו מאורגן</p> <p>פירוט/הערות: _____</p>	<p>כתב יד</p> <p>☐ מובן וקריא ☒ קשה עדיין לפענח ☐ מובן ברובו</p> <p>פירוט/הערות: _____</p>

לסיכום

לקראת תוכנית עבודה: נקודות חוזק ונקודות לחיזוק

נקודות חוזק: כתיבת פרטי מידע רלוונטיים לנגשאו.
נקודות לחיזוק: השלמת רעיונות קטועים או תיקון פרטים שגויים, כגון: מהו השיר ששררו? מי אלה ששררו? מי שבר את החומה ואילו? פיתוח בקרה עצמית אצל התלמיד על ידי עידודו לקרוא את הדברים שכתב כדי שיבחין בפרטים שעליו לתקן או להשלים; הרחבת הידע על סימני הפיסוק והשימוש הנכון בהם.

- היבטים שהיית רוצה להמשיך ולחזק בכתיבה של התלמידה
- היבטים שהיית בוחרת לקדם בכתיבה של התלמידה (יש להתמקד בשניים או שלושה היבטים ולבחון אותם עם ההתבוננות בטקסטים אחרים שכתבה התלמידה)

לקראת שיחת משב

בשיחת המשב הייתי מתמקדת בכך שהתלמיד בחר לספר את סיפור הכיבוש של הר הבית. הייתי משבח את על כך שהביא פרטים חיוניים שמאפשרים לקרוא להבין את ההקשר ואת ההתרחשויות. הייתי מצביעה על הפרטים החיוניים בטקסט ומשבח את עליהם (למשל: תאריך יום ירושלים, הסיבה לציון יום זה, המשתתפים באירוע, ההתרחשות עצמה). הייתי מבקשת מן התלמיד לקרוא את הטקסט בקול רם, ושואלת אותו שאלות מנחות שיובילו אותו לדייק במידע ולהשלים רעיונות קטועים הפוגמים בהבנת הטקסט.

- דברים שהיית רוצה להגיד לתלמידה או לשאל אותה בעקבות קריאת הטקסט וצף סמך הדישה שלה לכתובה

טקסט מוקלד ללא שגיאות כתיב

השועל והחסידה נהגו לבקר זה את זה. יום אחד השועל בא אל החסידה. ויום אחד החסידה באה אל השועל. יום אחד השועל החליט להתבדח על חשבון החסידה. החסידה באה רעבה כי היא חשבה שהשועל יביא לה משהו טעים, אבל הוא הביא לה מרק בצלחת שטוחה. החסידה הצליחה להרטיב רק את מקורה. בסוף הארוחה השועל אמר: "סליחה" "אני רואה שהמרק לא טעים לך" החסידה אמרה: "בבקשה אל תתנצל" "אני מקווה שתבוא לארוחה שלי" הוא בא והיא נתנה לו כד עם צוואר ארוך. השועל לא הצליח לאכול ממנו. אלא רק ליקק מהחלק החיצוני בסוף הארוחה אמרה החסידה: לא אתנצל, לעושה רע עושים רע כרעתו, "רעה תחת רעה" מה מוסר ההשכל? לא כדאי סתם להתבדח על חשבון של מישהו אחר כי יש סיכוי שהוא יחזיר לך "רעה תחת רעה" מה שמצא חן בעיני זה המשל, ולא ידעתי על מה הוא התבדח מה הוא עשה לה רע אחרי שהמשכתי לקרוא הבנתי

מחווין להערכת כתיבה בעלת מאפיינים סיפוריים

שם התלמיד/ה: _____ תחבית כיתה ג' _____ נושא הכתיבה: _____ המשל "השולח והחסידה" _____ התאריך: _____

התבוננות על הטקסט

התרשמות כללית

הכחבת הפיקה טקסט ארוך ומפותח. התרשמת מיכולתה לשחזר את המשל במלואו, לשלב דיאלוגים, ולהשתמש בשפת המשל ("רעה תחת רעה", "לעושה רע עושים רע כרעת"). הכחבת הבינה היטב את המשל שקראה והעשירה את שפתה.

אפשר להצריק היבטים אלה בהתאם למשימה:

כאיזו מידה הטקסט צורר צניין, סקרן, ריגש, הפתיח או הרשים אותך בתוכנו ובאופן כתיבתו?

האם יש דבר שהלכט הטקסט ובאופן כתיבתו (למשל הרציון, אורך הטקסט, מובנות הטקסט, היבט לשוני מיוחד)?

מפותח היטב מפותח מפותח מעט מצומצם

תוכן

הכחבת התייחסה לשני חלקי המשימה. הטקסט שלה מספר את סיפור המשל במלואו ללא פערים. הוא פותח ברקע המתאר את היחסים בין הדמויות, ובהמשך יש בו תיאור של הכוונת, המחשבות והמעשים של הדמויות, בשילוב דיבור ישיר לפי הכללים. הכחבת מסבירה את מוסר ההשכל שאפשר ללמוד מן המשל. היא עושה זאת באמצעות שאלה שהיא מנסה לקרוא ("מהו מוסר ההשכל?") ובכך מבטאת את מודעותה לנימון. היא מסבירה את מוסר ההשכל תוך התרחקות מהקשר המשל והתייחסות ליחסים בין אנשים, והיא משתמשת בלשון המשל. בסוף הטקסט הוסיפה הכחבת משפט רפלקטיבי המעיד על מודעות לתהליך הקריאה: "ולא ידעתי על מה הוא מתבדח... שהמסכת לקראת הבנת". הכחבת מציינת שנהנתה מהמשל, אך לא לגמרי ברור מה במשל מצא חן בעיניה.

כאיזו מידה תוכן הטקסט מפותח? אפשר להצריק היבטים אלה בהתאם למשימה:

תיאור השתלשלות האירועים באופן המובן לקורא שאינו מכיר את הסיפור

הצגת הסיפור באמצעות תיאורים, פוזיות של הדמויות, מחשבות, מניעים ורעיונות

עילוף של פרשנות אישית או הצגת צמדת הכותבת ומצורבותו/ה בנושא

הערה: אם הטקסט אינו עוסק בנושא הנדרש, יש לתעד זאת במחווין ולהעריך אותו לפי הקריטריונים במחווין.

לכיד לכיד ברובו לכיד בחלקו לא לכיד

לכידות

הטקסט לכיד. האירועים במשל מתוארים ברצף הגיוני, לפי סדר התרחשותם. יש שימוש במילות הקישור המתאימות כדי לציין את הקשרים הלוגיים בין המשפטים ("ומשל", "כי", "אכן", "אלא"), וכן בצייני שיח האופייניים לטקסט הסיפורי ("יום אחד", "בסוף").

כאיזו מידה הטקסט לכיד? אפשר להצריק היבטים אלה:

הרציונות והמידע הטקסט קשורים זה לזה ומארגנים ברצף הגיוני (למשל כרונולוגי, סיבתי)

השימוש באמצעי קישור יציף ותורם ללכידות הטקסט (למשל מילות קישור, מאזכרים וצינייני שיח)

רמה גבוהה רמה בינונית / רמה בינונית / רמה נמוכה

לשון

מהי רמת הלשון בטקסט?
אפשר להצריך היבטים אלה:

שימוש הלשון האופיינית לז'אנר
הכתיבה ולסוג הטקסט

עיון האוצר המילים ודיוק השימוש בו,
מילים מורכבות מורפולוגיות,
מורכבות תחבירית

תקינות מורפולוגית ותחבירית

הטקסט

לשון הטקסט אופיינית לטקסט סיפורי, והיא עשירה ומגוונת ("נהגו לבקר זה את זה", "להתבדח על חשבון", "מקורה", "אנצ'ו", "רעה תחת רעה", "לעושה רע עושים רע ברעתי"). שפתה של הכתבת תואמת את שפת היצירה המקורית שקראה. יש בטקסט גם שימוש בפועל "להביא", השגור בשפה הדבורה (למשל "...יביאה משהו טעים"). הטקסט תקין מבחינה תחבירית ומורפולוגית.

מאפייני כתיב, כתב וארגון על פני הדף

כתיב

כתיב נכון שגיאות כתיב רבות שגיאות כתיב רבות הפוגמות בקריאות
או נכון ברובו שאינן פוגמות בקריאות
פירוט/הערות: יש מעט שגיאות כתיב הומופוניות.

שימוש בסימני פיסוק

פיסוק נכון ברובו פיסוק חלקי היעדר פיסוק או פיסוק שגוי
פירוט/הערות: יש שימוש בנקודתיים ובמרכאות לציון דבור ישיר.

ארגון הכתוב על פני הדף

מאורגן היטב מאורגן עדיין אינו מאורגן
פירוט/הערות:

כתב יד

מובן וקריא מובן ברובו קשה עדיין לפענח
פירוט/הערות: בכמה מקומות הרווחים בין המילים קטנים מדי.

לסיכום

לקראת תוכנית עבודה: נקודות חוזק ונקודות לחיזוק

נקודת חוזק: הבנה עמוקה של המשל, פיתוח מרחב של התוכן ויכולת לשחזר את הסיפור תוך שימוש באוצר מילים וביטויים שילמדו מן היצירה המקורית ובדיבור ישיר.
נקודת לחיזוק: הבעה ברורה יותר ומנומקת של עמדת הכתבת בנוגע למה שמצא חן בעיניה במשל. עליה לנצל את הידע המפותח שלה בסימני הפיסוק כדי להפעיל ביקורת ולוודא שיש סימני פיסוק, לפי הצורך, עד סוף הטקסט.

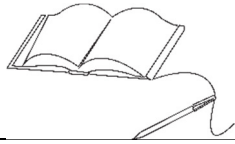
היבטים שהיית רוצה להמשיך ולחזק
הכתיבה של התלמידה

היבטים שהיית בוחרת לחדש הכתיבה של התלמידה (יש להתמקד בשניים או שלושה היבטים ולבחון אותם עם ההתבוננות בטקסטים אחרים שכתבה התלמידה)

לקראת שיחת משוב

הייתי מציינת בפני הכתבת את נקודת החוזק שלה: היא כתבה את סיפור המשל באופן שלם וברור, הסבירה את מוסר ההשכל והשתמשה בשפה עשירה. הייתי מנסה להבין מה בדיוק מצא חן בעיניה במשל, ומסייעת לה לנסח זאת בכתב.

דברים שהיית רוצה להגיד לתלמידה או לשאול אותה בעקבות קריאת הטקסט וצד סמך הישג של אותה לכתיבה

נושא 2: יצירה שמצאה חן בעיניי: משל

דוגמה ב':

העזרה והשואל

פיה אורה ו הוא אורם לבנה והשואל
 אורם במיקרה ו הוא אור בוקר
 יוב יובי העזרה אבקל שתשירם
 שן מה הור הקולס יפה שח העזרה האורן
 אורם והוא חיה אורם והשואל מה שח

השואל העזרה אורם והשואל
 אורם והוא חיה אורם והשואל
 אורם והוא חיה אורם והשואל

אורם והוא חיה אורם והשואל

העורב והשועל

היה עורב והוא אכל גבינה והשועל
עבר במקרה והוא אמר בוקר
טוב ידידי העורב אפשר שתשיר לי
שנשמע את הקול היפה שלך. העורב האמין
לשועל והוא פתח את הפה והגבינה נפלה מהפה של
השועל. בלע את הגבינה והעורב היה
עצבני מאוד והשועל היה שמח שהוא
אכל ארוחת בוקר
לא צריך להאמין לכל מה שאומרים לכם

מחווין להערכת כתיבה בעלת מאפיינים סיפוריים

שם התלמיד/ה: _____ תלמידת כיתה ג' נושא הכתיבה: _____ המשל "העורב והלע" התאריך: _____

התבוננות על הטקסט

התרשמות כללית

מן הטקסט אני מתרשמת שהכותבת מכירה היטב את המשל וגם מכינה את מוסר ההשכל. היא סיפרה את הסיפור באופן ברור ונעים, כעין דיווח, ובשפה יומיומית. את מוסר ההשכל היא הצגה במנותק משאר הטקסט במסגרת מקושטת. מעניין מה מצא חן בעיניה במשל.

אפשר להצריק היבטים אלה בהתאם למשימה:

כאינו מידה הטקסט צורר צניין, סקרן, ריגש, הפתיח או הרשים אותך בתוכנו ובאופן כתיבתו?

האם יש דבר שגילם הטקסט ובאופן כתיבתו (למשל הרציון, אורך הטקסט, מובנות הטקסט, היבט לשוני מיוחד)?

מפותח היטב מפותח מעט מצומצם

תוכן

האירועים העיקריים במשל מתוארים בטקסט בקצרה. הטקסט מתחיל באופן "פתאומי" ("היה אורב..."), והאירועים משתלשלים במהירות (השועל החניף לעורב, העורב התפתה הגבינה נפלה והשועל לכה בה). בסוף הטקסט הכותבת מתארת את רגשות הדמויות, אך לא בהרחבה. למשל, היא אינה קושרת בין עצבנותו של העורב ובין מוסר ההשכל של המשל (מי שמתפתה לחנופה משלם על כך ביוקר). החלק השני של המשימה חסר הכותבת אינה מסבירה מה מצא חן בעיניה במשל.

כאינו מידה תוכן הטקסט מפותח? אפשר להצריק היבטים אלה בהתאם למשימה:

תיאור השתלשלות האירועים באופן המובן לקורא שאינו מכיר את הסיפור

הצגת הסיפור באמצעות תיאורים, פורמט של הדמויות, מחשבות, מניעים ורגשות שלהן

שימוש של פרשנות אישית או הצגת צמדת הכותבת ומצורבותו/ה בנושא

הערה: אם הטקסט אינו עוסק בנושא הנדרש, יש לתעד זאת במחווין ולהעריך אותו לפי הקריטריונים במחווין.

לכיד לכיד ברובו לכיד בחלקו לא לכיד

לכידות

האירועים מתוארים בטקסט לפי סדר התרחשותם במשל. עם זאת הם מקושרים זה לזה בעזרת ו"ו החיבור, מה שמעורר אצל הקורא תחושה של הוספה ולא של רצף סיפורי. במקום אחד בסיפור ייתכן שהכותבת התבלבלה בין הדמויות – היא כותבת שהגבינה נפלה מפיו של השועל במקום מפיו של העורב, והדבר פוגם מעט בלכידות.

כאינו מידה הטקסט לכיד? אפשר להצריק היבטים אלה:

הרציונות והמידע הטקסט קשורים זה לזה ומאורגנים ברצף הגיוני (למשל כרונולוגי, סיבתי)

השימוש באמצעי קישור יציף ותורם ללכידות הטקסט (למשל מילות קישור, מאלכריס וצייני שיח)

רמה גבוהה רמה בינונית / רמה בינונית / רמה נמוכה
גבוהה נמוכה

לשון

הטקסט

הכותבת השתמשה בשפה יומיומית כדי לספר את המשל. אין מילים מורכבות בטקסט.
חולץ מן הביטויים "עבר במקרה" ו"ידידי"; המשפטים תקינים אבל פשוטים וקצרים ברובם.

מהי רמת הלשון בטקסט?
אפשר להצריק היבטים אלה:

שימוש הלשון האופיינית של הכתיבה
ולסוג הטקסט

עיון באוצר המילים ודיוק בשימוש בו,
מילים מורכבות מורפולוגיות, מורכבות
תחבירית

תקינות מורפולוגית ותחבירית

מאפייני כתיב, כתב וארגון על פני הדף

כתיב

כתיב נכון או שגיאות כתיב רבות שגיאות כתיב
נכון ברובו (בעיקר הומופוניות) רבות הפוגמות
שאינן פוגמות בקריאות בקריאות

פירוט/הערות: עדיין יש שגיאות כתיב רבות, מרבית השגיאות הן
באותיות השורש, רובן הומופוניות; למשל, יש החלפה פונמית של האות
פ' באות כ' במילה "אפשר" (אפשר). פעמים רבות ו"ו החיבור
כתובה בנפרד מן המילה. יש לתת את הדעת במיוחד לחיבור המילים
"משארים" (מה שאומרים).

שימוש בסימני פיסוק

פיסוק נכון ברובו פיסוק
שתומך בקריאה חלקי היעדר פיסוק
או פיסוק שגוי

פירוט/הערות: בטקסט מופיעות שתי נקודות בלבד, אולם
מהן במקום לא מתאים. אין שימוש במרכאות כדיבור
הישיב, וחסר סימן שאלה בסוף דבריו של השועל.

ארגון הכתוב על פני הדף

מאורגן היטב מאורגן עדיין אינו מאורגן

פירוט/הערות: מוסר ההשכל מופיע בנפרד מן הטקסט במסגרת
מקושטת, כדאי להציע לתלמידה לכתוב על דפים בעלי שורות.

כתב יד

מובן וקריא מובן ברובו קשה עדיין לפענח

פירוט/הערות: לעיתים קרובות הרווחים בין האותיות ובין המילים
אינם תקינים (לדוגמה במילה "היפה" ה"א הידיעה רחוקה מדי משאר
האותיות והמילים "את הפה" צמודות זו לזו, ללא רווח ביניהן). סימן
המחיקה הרבים מורידים את רמת הקריאות של כתיבתה.

לסיכום

לקראת תוכנית עבודה: נקודות חוזק ונקודות לחיזוק

נקודת חוזק: הכותבת יודעת לשחזר סיפור ברצף כרונולוגי, האירועים העיקריים במשל
תוארו לפי סדר התרחשותם. היא ערה לרגשות הדמויות בסיפור ומדגישה את הרגשות
בכתיבתה.

נקודת לחיזוק: קריאה מוקפדת של כל חלקי המשימה כדי לכתוב טקסט הנענה לכל
חלקיה; שיפור היכולת לכתוב בסגנון יותר סיפורי; שיפור הכתיב ושיפור השימוש בסימני
פיסוק. הכותבת אינה מפעילה מספיק ביקורת בכתיבתה. אילו הייתה קוראת את סיפוריה,
אולי הייתה מזהה שהתקבלה בין העורב ובין השועל.

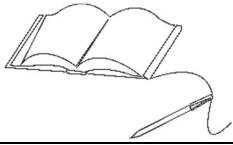
היבטים שהיית רוצה להמשיך ולחזק
בכתיבה של התלמידה

היבטים שהיית בוחרת לקדם בכתיבה
של התלמידה (יש להתמקד בשניים או
שלושה היבטים ולבחון אותם עם
ההתבוננות בטקסטים אחרים שכתבה
התלמידה)

לקראת שיחת משוב

הייתי פותחת את השיחה עם התלמידה במשוב חיובי על ההיכרות שלה עם המשל ועל
יכולתה לספר סיפור. הייתי מדגישה בפניה שקריאת המשימה והבנתה, לפני תחילת
הכתיבה, הן חשובות מאוד. הייתי מבקשת מהתלמידה לספר לי את הסיפור בשפה של
סופרים, ומשוחזרת אתה על המשלב הלשוני. הייתי מעודדת אותה להשתמש באוצר
המילים של היצירה המקורית שנלמד בכיתה. כמו כן הייתי שואלת אותה מה מצא חן בעיניה במשל.

דברים שהיית רוצה להשיג לתלמידה או
לשאל אותה בעקבות קריאת
הטקסט ועל סמך הידיעה שלה
לכתיבה

נושא 3: סיפור לפי תמונה

דוגמה א':

הארונה עם האריה

יום אחד בשנה אחת היה אריה
מתחת לפנתון, ושתי כיסאות
וסככה מצויים. הלילו זני אנשים
למה קוראים יוסי ולמה הובאים ניקול
הם באו לארונה ועל הפנתון יש לה
כרמים ואוכל. אבל ניקול לא הבינה
מה יש מתחת לפנתון? נקול הסתכלה
מתחת לפנתון וראתה יש מתחת לפנתון
"אריה" יוסי שאל: מה קרה? ניקול אמרה:
יש מתחת לפנתון "אריה" יוסי אמרו
אל תחפשי אני איתך בסדר ניקול
אמרה, יוסי אמרו אלף הוא רוצה להיות
חבר שלנו בסדר אמרה ניקול יוסי
אמרו ה" חמוץ רוצה להיות חבר שלנו
ואריה לא יאהב ופרצוף על אריה היא עצוב

ניקול אמרה לאריה: רוצה להיות חבר
שלנו, ואריה היה שמח ויוסי קרה
ע אריה מבי האריה.

הארוחה עם האריה
יום אחד בשדה אחד היה אריה
מתחת לשולחן. ושתי כיסאות
וסככה מעצים. הגיעו שני אנשים
לאחד קוראים יוסי ולשנייה קוראים ניקול
הם באו לארוחה ועל השולחן יש: זר
פרחים ואוכל. אבל ניקול לא הבינה
מה יש מתחת לשולחן? נקול הסתכלה
מתחת לשולחן וראתה שיש מתחת לשולחן
"אריה" יוסי שאל: מה קרה? ניקול אמרה:
יש מתחת לשולחן "אריה" יוסי אמר:
אל תפחדי אני איתך. בסדר ניקול
אמרה. יוסי אמר: אולי הוא רוצה להיות
חבר שלנו בסדר אמרה ניקול יוסי
אומר היי חמוד רוצה להיות חבר שלנו
ואריה לא ענה ופרצוף של אריה היה עצוב
ניקול אמרה לאריה: רוצה להיות חבר
שלנו. ואריה היה שמח ויוסי קרא
לאריה מצי האריה.

מחווין להערכת כתיבה בעלת מאפיינים סיפוריים

שם התלמיד/ה: _____ תחבית כיתה ג' נושא הכתיבה: סיפור לסי תאונה - "באחורה לך באריה" התאריך: _____

התבוננות על הטקסט

התרשמות כללית

סיפור מקסים ומיוחד. המות כסיפור נוצר מכך שאנן, הקוראים, יודעים שיש אריה מנחת לשולחן, אבל יוסי וניקול אינם יודעים זאת.
הופתעתי מאוד שניקול ויוסי לא ברחו ברגע שראו את האריה, ואפילו חשבו שהוא רוצה להתחבר איתם. מסקרן לדעת מהי המשמעות של המרכאות במילה "אריה". הרעיון לכנות את האריה בשם "מיצ" הוא נפלא ומצחיק.

אפשר להצריך היבטים אלה בהתאם למשימה:

באיזו מידה הטקסט צורר צניין, סקרן, ריגש, הפתיח או הרשים אותך בתוכנו ובאופן כתיבתו?

האם יש דבר שגילם הטקסט ובאופן כתיבתו (למשל הרציון, אורך הטקסט, מובנות הטקסט, היבט לשוני מיוחד)?

מפותח היטב מפותח מפותח מעט מצומצם

תוכן

הכנת מציחה לכתוב סיפור שלם, מובן ועשיר. הסיפור נבנה באופן מסקרן, והכנת משקבת בו תיאורי סביבה, מחשבות, רגשות של הדמויות ודיאלוגים. כל אלה מעשירים מאוד את הסיפור. החיבור בין האריה לבני האדם והשיח ביניהם יוצרים הפתעה ועניין אצל הקורא.

באיזו מידה תוכן הטקסט מפותח? אפשר להצריך היבטים אלה בהתאם למשימה:

תיאור השתלשלות האירועים באופן המובן לקורא שאינו מכיר את הסיפור

הצגת הסיפור באמצעות תיאורים, פוזות של הדמויות, מחשבות, מניעים ורגשות שלהן

שילוב של פרשנות אישית או הצגת צמדת הכותבת ומצורבות/ה בנושא

הערה: אם הטקסט אינו עוסק בנושא הנדרש, יש לתעד זאת במחווין ולהעריך אותו לפי הקריטריונים במחווין.

לכיד לכיד ברובו לכיד בחלקו לא לכיד

לכידות

הסיפור לכיד וקולט. אף על פי שיש שימוש רב בוי"ו החיבור (בחלקו האחרון של הסיפור), שימוש זה הולם ואינו מוגזם או חוזר ונשנה (כפי שקורה לעיתים אצל כותבים צעירים). כמו כן יש שימוש מתאים במלת הקישור "אבל" לציון הסתייגות.

באיזו מידה הטקסט לכיד? אפשר להצריך היבטים אלה:

הרציונות והמידע הטקסט קשורים זה לזה ומאורגנים ברצף הציוני (למשל כרונולוגי, סיבתי)

השימוש באמצעי קישור יוצר ותורם ללכידות הטקסט (למשל מילות קישור, מאלכרים וציוני שיח)

רמה גבוהה רמה בינונית/גבוהה רמה בינונית/נמוכה רמה נמוכה

לשון

הטקסט

יש בטקסט ביטויים לסגנון הכתיבה הסיפורית, למשל, המשפט הפתוח "יום אחד בשדה אחד היה..."
 השימוש במבנים תחביריים המתאימים לסגנון זה (הקדמת הנשוא לנשא): "הגיעו שני אנשים לאחד
 קוראים יוסי ולשניה קוראים ניקול..." (הצירופים "זר פרחים" ו"סככה מעצים" וכן השימוש בדיבור
 ישיר של הדמויות. מלבד זאת, לשון הסיפור אינה עשירה במיוחד, אך בהחלט מתאימה לגיל הכותבת.
 הטקסט מאופיין במשפטים פשוטים או מחוברים, המקושרים זה לזה ב"ו החיבור.
 אשר לאוצר המילים – אין שימוש בה"א הידיעה ("ואריה... ופרצוף של אריה..." "ואריה היה שמח"), יש
 חזרה על המילים "אמר"/"אמרה", ויש שימוש שגוי בשם המספר ("ושתי") בקיטוי "ושתי כיסאות".
 כל אלה מצביעים על חוסר גיוון באוצר המילים ועל חוסר דיוק בשימוש בו. עם זאת, ייתכן ששגיאות
 הלשוניות הן עדיין להשפעת שפת האם של הכותבת שאינה עברית.

מהי רמת הלשון בטקסט?
אפשר להצריק היבטים אלה:

- שימוש הלשון האופיינית לנאט הכתיבה ולסוג הטקסט
- גיוון באוצר המילים ודיוק בשימוש בו, מילים מורכבות מורפולוגיות, מורכבות תחבירית
- תקינות מורפולוגית ותחבירית

מאפייני כתיב, כתב וארגון על פני הדף

כתיב		שימוש בסימני פיסוק	
☐ שגיאות כתיב רבות הפוגמות בקריאות	☐ שגיאות כתיב רבות (בעיקר הומופוניות) שאינן פוגמות בקריאות	☐ פיסוק נכון ברובו שתומך בקריאה	☒ פיסוק חלקי
☒ כתיב נכון או נכון ברובו	☐ פירוט/הערות:	☐ היעדר פיסוק או פיסוק שגוי	☐ פירוט/הערות: יש שימוש חלקי בנקודות, בנקודותיים, באירכאות ובסימני שאלה. לעיתים השימוש תקין ("יוסי שאל: מה קרה?"), לעיתים הוא אינו תקין ("ניקול לא הבין מה יש מתחת לשולחן?") ולעיתים הוא חסר לגמרי ("ניקול אמרה לאריה: רוצה להיות חבר שלי").
ארגון הכתוב על פני הדף		כתב יד	
☐ עדיין אינו מאורגן	☐ מאורגן	☐ מובן וקריא	☒ מובן ברובו
☒ מאורגן היטב	☐ פירוט/הערות:	☐ קשה עדיין לפענח	☐ פירוט/הערות:

לסיכום

לקראת תוכנית עבודה: נקודות חוזק ונקודות לחיזוק
נקודת חוזק: יכולתה של הכותבת לפתח סיפור מעניין ובהיר, בעל תוכן עשיר ולנסח היטב את רעיונותיה.

נקודת לחיזוק: גיוון ודיוק באוצר המילים: שימוש עקבי בה"א הידיעה.

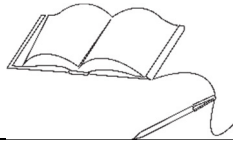
היבטים שהיית רוצה להמשיך ולצודד בכתיבה של התלמידה

היבטים שהיית הוחרות לקדם בכתיבה של התלמידה (יש להתמקד בשניים או שלושה היבטים ולבחון אותם עם ההתבוננות בטקסטים אחרים שכתבה התלמידה)

לקראת שיחת משב

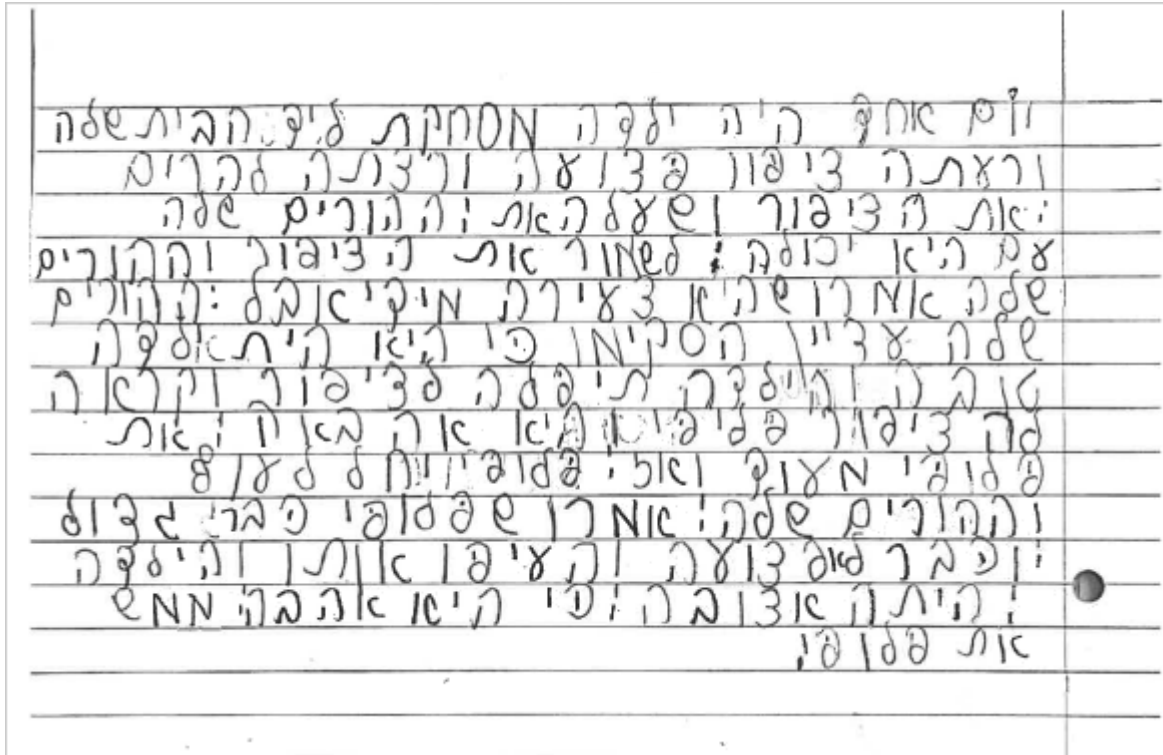
היית רוצה לשבח את התלמידה על סיפורה המקסים שעורר אצלי סקרנות רבה, ולומר לה עז כמה אהבתי אותו ועז כמה התרשמתי מיכולותיה ככותבת; היית מסבה את נשמת ליבה לחשיבות בגיוון ובדיוק באוצר המילים, ובכלל זה למילות הקישור בסיפור. היית מוסיפה גם כן שאני מחכה לקרוא את הסיפורים הבאים שלה.

דברים שהיית רוצה להגיד לתלמידה או לשאל אותה בעקבות קריאת הטקסט וצ' סמך הדיעה שלה לכתובה

נושא 3: סיפור לפי תמונה

דוגמה ב':

טקסט מוקלד ללא שגיאות כתיב

יום אחד היה ילדה משחקת ליד הבית שלה וראתה ציפור פצועה ורצתה להרים את הציפור ושאלה את ההורים שלה אם היא יכולה לשמור את הציפור וההורים שלה אמרו שהיא צעירה מידי אבל ההורים שלה עדיין הסכימו כי היא הייתה ילדה טובה והילדה טיפלה לציפור וקראה לציפור פליפי והיא אהבה את פלופי מאוד ואז פלופי יכול לעוף וההורים שלה אמרו שפלופי כבר גדול וכבר לא פצוע והעיפו אותו והילדה היתה עצובה כי היא אהבה ממש את פלופי.

מחווין להערכת כתיבה בעלת מאפיינים סיפוריים

שם התלמיד/ה: _____ תלמידת כיתה ג' נושא הכתיבה: סיפור לסיפור – תמונה ופיוט התאריך: _____

התבוננות על הטקסט

התרשמות כללית

הסיפור מרגש ומעורר אמפתיה והזדהות עם הילדה, גיבורת הסיפור. הכותבת הצליחה להעביר לקוראים בעוצמות את רגשותיה של הילדה כלפי הציפור שמצאה. אהבתי מאוד את השם "פלופי" שהעניקה לציפור.

אפשר להצריך היבטים אלה בהתאם למשימה:

כאיזו מידה הטקסט צורר צניין, סקרן, ריגש, הפתיח או הרשים אותך בתוכנו ובאופן כתיבתו?

האם יש דבר שגילם הטקסט ובאופן כתיבתו (למשל הרציון, אורך הטקסט, מובנות הטקסט, היבט לשוני מיוחד)?

מפותח היטב מפותח מפותח מעט מצומצם

תוכן

הטקסט כתוב בקבירות, וחלף מן האירועים שבונים את העלילה, הוא מעביר לקורא את הדאגה והאהבה של הילדה לציפור הפצועה ואת עצבונה מכך שנאלצה להיפרד ממנה לאחר שהחלימה. הקשר המיוחד של גיבורת הסיפור לציפור מתבטא בין השאר בהענקת שם לציפור. בצד היחסים של הילדה והציפור, אפשר לומר על היחסים בין הילדה להוריה כמו כן יש התייחסות נרחבת למחשבות ולשיקולים שמונעים את הדמויות וגם אלה מעשירים מאוד את הסיפור.

כאיזו מידה תוכן הטקסט מפותח? אפשר להצריך היבטים אלה בהתאם למשימה:

תיאור השתלשלות האירועים באופן המובן לקורא שאינו מכיר את הסיפור

הצגת הסיפור באמצעות תיאורים, פוזיות של הדמויות, מחשבות, מניעים ורעיונות

עילוף של פרשנות אישית או הצגת צמדת הכותבת ומצורבותה בנושא

הערה: אם הטקסט אינו עוסק בנושא הנדרש, יש לתעד זאת במחווין ולהעריך אותו לפי הקריטריונים במחווין.

לכיד לכיד ברובו לכיד בחלקו לא לכיד

לכידות

הטקסט לכיד והרעיונות מקושרים ומאורגנים בו בהגיון ובקבירות. ישנו שימוש מתאים במילות הקישור "אבל" ו"כי" המציינות קשרים לוגיים. עם זאת בולט השימוש החוזר ונשנה ב"ו החיבור (למשל "היה ילדה מסתקת ליד הבית שלה ורעה ציפור פצועה ורצתה להרים את הציפור ושעלה את ההורים שלה..."). יש לציין כי הדבר אינו חריג במיוחד בקרב תלמידי כיתה ג', אך עם הגיל הילדים לומדים להשתמש בשימוש בו (ובמילות הקישור "ואז"). לפיכך אפשר לעודד את הכותבת לצמצם ונהג לה, ובמקום זאת לחלק את הטקסט למשפטים המופרדים לה מלה בקודה, וגם להשתמש באמצעי קישור חלופיים. למשל, במקום להשתמש במילה "ואז" במשפט: "ואז פלופי יכול לעוף", אפשר להשתמש במילות קישור לתיאור הזמן ("לאחר כמה שבועות" או "לאחר זמן מה")."

כאיזו מידה הטקסט לכיד? אפשר להצריך היבטים אלה:

הרעיונות והמידע בטקסט קשורים לה לזה ומאורגנים בצורה הגיונית (למשל כרונולוגי, סיבתי)

השימוש באמצעי קישור יעיל ותורם ללכידות הטקסט (למשל מילות קישור, מאלכרים וציוני ייח)

רמה גבוהה / רמה בינונית / רמה נמוכה
 גבוהה / נמוכה

לשון

הטקסט

לשון הטקסט מתאימה ברובה לכתיבה של סיפור בכיתה ג'. יחד עם זאת ישנן כמה שגיאות לשוניות: "היה ילדה משחקת", "והילדה תיפלה (טיפלה) לזיפור (בזיפור)". שימוש חוזר ונשנה בוי"ו החיבור וב"אז". אפשר לציין לטובה את השימוש במילה המדויקת "צעירה" (במקום "קטנה").

מהי רמת הלשון בטקסט? אפשר להצריק היבטים אלה:

- שימוש הלשון האופיינית לז'נר הכתיבה ולסוג הטקסט
- עיון באוצר המילים ודיוק בשימוש בו, מילים מורכבות מורפולוגית, מורכבות תחבירית
- תקינות מורפולוגית ותחבירית

מאפייני כתיב, כתב וארגון על פני הדף

כתיב		שימוש בסימני פיסוק	
☐ כתיב נכון או ☒ שגיאות כתיב רבות (בעיקר הומופוניות) שאינן פוגמות בקריאות	☐ פיסוק נכון ברובו	☒ היעדר פיסוק או פיסוק שגוי	☐ פיסוק חלקי
פירוט/הערות: ישנן בעיקר שגיאות הומופוניות, למשל "רעתה" (במקום "ראתה").	פירוט/הערות: אין שימוש בסימני פיסוק למעט נקודה בסוף הטקסט.		
ארגון הכתוב על פני הדף		כתב יד	
☐ עדיין אינו מאורגן	☒ מאורגן היטב	☐ קשה עדיין לפענח	☒ מובן וקריא
פירוט/הערות:	פירוט/הערות:		

לסיכום

לקראת תוכנית עבודה: נקודות חוזק ונקודות לחיזוק

נקודת חוזק: היכולת של הכותבת לפתח סיפור מרגש ובהיר למאזן את רגשותיהן של הדמויות.

נקודת לחיזוק: הפחתת השימוש החוזר ונשנה בוי"ו החיבור. יש להסב את תשומת ליבה של התלמידה שהסיפור שכתבה משתמש בסיפור דבור, ולסייע לה לבנות את הקשר בין הרעיונות בדרך מגוונת יותר ועם חלוקה מתאימה למשפטים.

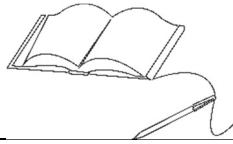
היבטים שהיית רוצה להמשיך ולעודד בכתיבה של התלמידה

היבטים שהיית בוחרת לקדם בכתיבה של התלמידה (יש להתמקד בשניים או שלושה היבטים ולא לחון אותם עם ההתבוננות בטקסטים אחרים שכתבה התלמידה)

לקראת שיחת משוב

הייתי אומרת לתלמידה שהצליחה לכתוב סיפור המעורר עניין ואמפתיה אצל הקורא, למאזן בדרך נגדעל לב את רגשות הדמויות. הייתי שואלת אותה כיצד טיפלה הילדה בזיפור. כמו כן, הייתי מבקשת ממנה לקרוא את הסיפור ושואלת אותה אם תוכל לומר על וי"ו החיבור במקומות שבהם יש חזרה על האות הזו או להציע לה חלופה כדי לציין את הקשר הולגי בין המשפטים על ידי מילות קישור מתאימות לשפה הכתובה.

דברים שהיית רוצה להעיד לתלמידה או לשאל אותה בעקבות קריאת הטקסט וצף סמך הדישה עלוה לכתיבה

נושא 3: סיפור לפי תמונה

דוגמה ג':

הנסיך והנסיכה

היה היה פעם נסיכה ונסיך היה בוגר אז היה הם הלכו לארוסת ערב. זה היה ביום ששי הנסיך הביא לנסיכה ורד יפה ואדום הם היו ביער יפה עצים עננים האריה שמר על הנסיך ונסיכה היה פרחים הפרחים היו צהוב ואדום הם אכלו אחרי זה עוגה

טקסט מוקלד ללא שגיאות כתיב

הנסיך והנסיכה

היה היה פעם נסיכה ונסיך היה להם אריה הם הלכו לארוחת ערב, זה היה ביום ששי הנסיך הביא לנסיכה ורד יפה ואדום הם היו ביער יפה עצים עננים האריה שמר על הנסיך ונסיכה היה בעצים פרחים הפרחים היו צהוב ואדום הם אכלו אחרי זה עוגה

מחווין להערכת כתיבה בעלת מאפיינים סיפוריים

שם התלמיד/ה: _____ תלמידי כיתה ג' נושא הכתיבה: סיפור לסיפור - תמונה - הנסיך והנסיכה התאריך: _____

התבוננות על הטקסט

התרשמות כללית

הטקסט כתוב כפתיחה לסיפור שיכול לעניין ולהפתיע את הקורא בהמשך, אבל הוא מצטמצם בסופו של דבר לכדי תיאור של התמונה. תיאור הסביבה יפה ועשיר; אהבתי במיוחד את הרעיון שהאריה שומר על הנסיך והנסיכה.

אפשר להצריך היבטים אלה בהתאם למשימה:

באיזו מידה הטקסט צורר צניין, סקרן, ריגש, הפתיע או הרשים אותך בתוכנו ובאופן כתיבתו?

האם יש דבר שגילם הטקסט ובאופן כתיבתו (למשל הרציון, אורך הטקסט, מובנות הטקסט, היבט לשוני מיוחד)?

מפותח היטב מפותח מפותח מעט מצומצם

תוכן

הכותב פתח את הטקסט בהצגת הדמויות והסיטואציה שהן נמצאות בה. הוא מציג כמה תיאורים, כגון של הורד שהנסיך נתן לנסיכה ושל הסביבה ("ביער יפה עצים עננים", "הפרחים היו צעוב [צהוב] ואדום"). ואולם העלילה אינה מתפתחת, ונראה כי הכותב מתאר את התמונה שלפניו, ואינו מפתח על פיה עלילה בעלת התרחשויות.

באיזו מידה תוכן הטקסט מפותח? אפשר להצריך היבטים אלה בהתאם למשימה:

תיאור השתלשלות האירועים באופן המובן לקורא שאינו מכיר את הסיפור

הצגת הסיפור באמצעות תיאורים, פורמט של הדמויות, מחשבות, מניעים ורשומות שלהן

שילוב של פרשנות אישית או הצגת צמדת הכותבות ומצורבות/ה בנושא

הערה: אם הטקסט אינו עוסק בנושא הנדרש, יש לתעד זאת במחווין ולהעריך אותו לפי הקריטריונים במחווין.

לכיד לכיד ברובו לכיד בחלקו לא לכיד

לכידות

הטקסט בנוי כרצף של משפטים קצרים שהקישוריות ביניהם רופפת. נראה כי הכותב מתאר את התמונה שלפניו ועוסק בכל פעם בפרט אחר בתמונה.

באיזו מידה הטקסט לכיד? אפשר להצריך היבטים אלה:

הרציונות והמידע הטקסט קשורים לה לזה ומאורגנים ברצף הציוני (למשל כרונולוגי, סיבתי)

השימוש באמצעי קישור יוצר ותורם ללכידות הטקסט (למשל מילות קישור, מאלכרים וציוני שיח)

רמה גבוהה רמה בינונית / רמה בינונית / רמה נמוכה
 גבוהה נמוכה

לשון

הטקסט

לשון הטקסט אינה עשירה במיוחד. אפשר לציין לטובה את הביטויים "היה היה פעם" וכן "ורד יפה ואדום" האופייניים לכתיבה הסיפורית. ישנם כמה אי-דיוקים דקדוקיים: "היה (היו) בעצים פרחים", הפרחים היו צעוב (צהובים) ואדום (ואדומים) כמו כן, הטקסט מאופיין ברצף משפטים קצרים ופשטניים ללא מילות קישור. ייתכן שסגנון זה נובע מן האופן שבו תופס הכותב את המשימה – תיאור פרטי התמונה במקום כתיבת סיפור לפי תמונה.

מהי רמת הלשון בטקסט? אפשר להצריק היבטים אלה:

- שימוש הלשון האופיינית ללשון הכתיבה ולסוג הטקסט
- עיון באוצר המילים ודיוק בשימוש בו, מילים מורכבות מורכבות, מורכבות תחבירית
- תקינות מורפולוגית ותחבירית

מאפייני כתיב, כתב וארגון על פני הדף

<p>כתיב</p> <p>☒ כתיב נכון או ☐ שגיאות כתיב רבות (בעיקר הומופוניות) שאינן פוגמות בקריאות</p> <p>☐ שגיאות כתיב רבות הפוגמות בקריאות</p> <p>פירוט/הערות: <u>מעט שגיאות הומופוניות: "ארוכת" (ארוחת) "צעוב" (צהוב). נוטף על כך הביטוי "אחרצה" (אחרי זה) נכתב כמילה אחת.</u></p>	<p>שימוש בסימני פיסוק</p> <p>☒ היעדר פיסוק או פיסוק שגוי</p> <p>☐ פיסוק נכון ברובו ☐ פיסוק שתומך בקריאה חלקי</p> <p>פירוט/הערות: <u>אין שימוש בסימני פיסוק.</u></p>
<p>ארגון הכתוב על פני הדף</p> <p>☒ מאורגן היטב ☐ מאורגן ☐ עדיין אינו מאורגן</p> <p>פירוט/הערות: _____</p>	<p>כתב יד</p> <p>☒ מובן וקריא ☐ מובן ברובו ☐ קשה עדיין לפענח</p> <p>פירוט/הערות: _____</p>

לסיכום

לקראת תוכנית עבודה: נקודות חוזק ונקודות לחיזוק

נקודות חוזק: כתיבת פתיחה המאמינה לכתיבה סיפורית.
נקודות לחיזוק: פיתוח רעיונות לכדי עלילת סיפור מעניינת על בסיס הטקסט הקצר שכתב.

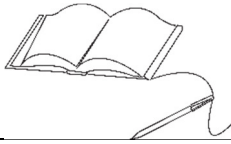
היבטים שהיית רוצה להמשיך ולעבוד בכתיבה על התלמידה

היבטים שהיית בוחרת לרקדם בכתיבה על התלמידה (יש להתמקד בשניים או שלושה היבטים ולבחון אותם עם ההתבוננות בטקסטים אחרים שכתבה התלמידה)

לקראת שיחת משוב

הייתי מלמאה לתלמיד על התאורים היפים ועל הציור המושקע שהוסיף לטקסט. הייתי מפנה את תשומת ליבך שהטקסט שכתב בעצמך איננו סיפור שלם, אבל יכול להיות פתיחה מאוד מסקרנת לסיפור. הייתי מעודדת אותך לפתח את העלילה על ידי התעניינות בסיפור: הייתי שואלת אותך שאלות שונות, כגון האם האריה מפחיד או ידידותי? מה קרה ביער? מדוע צריך היה האריה לשמור על הנסיך והנסיכה? על מה דיברו הנסיך והנסיכה? האם קרה משהו מפתיע בסיפור?

דברים שהיית רוצה להגיד לתלמידה או לשאל אותה בעקבות קריאת הטקסט ועל סמך הדיאלוג הכתיבה

דוגמה א':

2021.6.3

זר קומיסי כ"י בסיוון ופניא

לקס טו בטה כיתה

בכ"ג ג' אי וילם ז"ב רשנו אצורת באור
 הספר לקס טו בטה ברורת אונת 'רזג'
 את התקיד אחר א' אי וילם ז"ב כ"י כ"ג
 את אי זיק שור ה"י בטה כ"י 'רזג' ש"י
 היה בטה, ה"י ש"י ש"י ש"י ש"י ש"י
 ה"י ש"י, א"י 'רזג' ש"י ש"י ש"י ש"י
 ה"י ש"י ש"י ש"י ש"י ש"י ש"י ש"י
 אי ברזג בטה ה"י ש"י ש"י ש"י ש"י
 את ש"י ש"י ש"י ש"י ש"י ש"י ש"י
 את ש"י ש"י ש"י ש"י ש"י ש"י ש"י
 ה"י ש"י ש"י ש"י ש"י ש"י ש"י ש"י
 ש"י ש"י ש"י ש"י ש"י ש"י ש"י ש"י
 ה"י ש"י ש"י ש"י ש"י ש"י ש"י ש"י

טקסט מוקלד ללא שגיאות כתיב

טקס ט"ו בשבט כיתה ג'
בכיתה ג' אני וכיתה ג'2 התכוננו לחזרות באולם
הספורט לטקס ט"ו בשבט. בחזרות אומנם ידעתי
את התפקיד, ואחרי מי אני מדבר אולם לא זכרתי
מה אני צריך לומר. הייתי בלחץ כי ידעתי שאני
יהיה בלחץ, בימים שהמשכנו להתאמן בחזרות לא
הייתי לחוץ, אולם ידעתי שבטקס אני כן יהיה לחוץ. כאשר
הגיע היום של הטקס, היה לי נס!!! הייתי חולה אך
אני פרצתי בשמחה. הייתי שמח כי לא רציתי לפדח
את עצמי כמו בטקס בכיתה ב'! אימי הייתה פחות
שמחה מכיוון שהיא רצתה לראות אותי בטקס. אבל עדיין
היא השתתפה בשמחתי. באותו היום של הטקס לא הגעתי
לבי"ס כפי שאמרתי. נטע הציגה את תפקידי. וכך
"היה את נס כיתה ג'".

מחווין להערכת כתיבה בעלת מאפיינים סיפוריים

שם התלמיד/ה: _____ תלמיד כיתה ב' נושא הכתיבה: _____ אצא - מקרה לקרה ל: טקס ט"ו שלח כיתה ג' התאריך: _____

התבוננות על הטקסט

התרשמות כללית

הסיפור שהתלמיד מספר כל כך מרגש, עוצמתי ונוגע ללב. הוא משתף אותנו באופן גלוי ואמיתי ברגשות עמוקים הקשורים להשתתפות בטקס בית ספרי. החוויה כפי שהוא מתאר אותה עוררה אצלי הזדהות וגם חיזק על "הנס" שקרה לו.

אפשר להצריק היבטים אלה בהתאם למשימה:

באיזו מידה הטקסט צורר צניין, סקרן, ריגש, הפתיח או הרשים אותך בתוכו ובאופן כתיבתו?

האם יש דבר שבולט בטקסט ובאופן כתיבתו (למשל הרציון, אורך הטקסט, מובנות הטקסט, היבט לשוני מיוחד)?

מפותח היטב מפותח מפותח מעט ממוצמץ

תוכן

הסיפור מסופר היטב. תוכן הסיפור נסוב ברובו סביב הרגשות והחששות מן הטקס הבית ספרי, ואלה מוצגים כבר בראשית הסיפור, בונים את הצפייה לבאות, ומלווים את הסיפור לכל אורכו, החל מן השלבים של החלרות לטקס ועד ליום שבו "חל הנס" ששחרר את הכתב מן הטקס. הבנייה של הסיפור והרגשות המתוארים לכל אורכו יוצרים אצל הקורא עניין וצפייה לדעת לאן הדברים יתפתחו.

באיזו מידה תוכן הטקסט מפותח? אפשר להצריק היבטים אלה בהתאם למשימה:

תיאור השתלשלות האירועים באופן המובן לקורא שאינו מכיר את הסיפור

הצגת הסיפור באמצעות תיאורים, פורמט של הדמויות, מחשבות, מניעים ורגשות שלהן

שימוש של פרשנות אישית או הצגת צמדת הכותבות ומצורבות/ה בנושא

הערה: אם הטקסט אינו עוסק בנושא הנדרש, יש לתעד זאת במחווין ולהעריך אותו לפי הקריטריונים במחווין.

לכיד לכיד ברובו לכיד בחלקו לא לכיד

לכידות

הטקסט מאורגן ברצף הגיוני. מתוארת בו התרחשות, ולצדן מחשבות ורגשות הקשורים להתרחשויות האלה. אמצעי הקישור, כגון: "אומנם", "כי", "אולם", "אך", "מכיוון" תורמים לצרימה של הטקסט ומסייעים להבין את הקשר הסיבתי שבין הדברים.

באיזו מידה הטקסט לכיד? אפשר להצריק היבטים אלה:

הרציונות והמידע בטקסט קשורים זה לזה ומארגנים ברצף הגיוני (למשל כרונולוגי, סיבתי)

השימוש באמצעי קישור יציף ותורם ללכידות הטקסט (למשל מילות קישור, מאזכרים וציניי יח)

רמה גבוהה רמה בינונית / רמה בינונית / רמה נמוכה

לשון

הטקסט

יש בטקסט ביטויים של משלב גבוה ומבנים תחביריים מורכבים (למשל "אומנם", "אולם", "עדיין", "כפי ש-", "בימים שבהם המשכון"). יחד עם זאת יש שימוש בביטויים שמאפיינים שפה דבורה ואפילו סלנג, כגון הביטוי "לפדח את עצמי" או "הייתי בלחץ". יש טעות חוזרת ונשנית בנטיית הפועל "היה" בגוף ראשון עתיד (כתוב "אני יהיה" במקום "אני אהיה").

מהי רמת הלשון בטקסט? אפשר להצריק היבטים אלה:

שימוש הלשון האופיינית לנאום הכתיבה ולסוג הטקסט

עיון האוצר המילים ודיוק השימוש בו, מילים מורכבות מורפולוגיות, מורכבות תחבירית

תקינות מורפולוגית ותחבירית

מאפייני כתיב, כתב וארגון על פני הדף

כתיב		שימוש בסימני פיסוק	
☒ כתיב נכון או ☐ שגיאות כתיב רבות (בעיקר הומופוניות) שאינן פוגמות בקריאות	☐ שגיאות כתיב רבות הפוגמות בקריאות	☐ היעדר פיסוק או פיסוק שגוי	☒ פיסוק נכון ברובו ☐ פיסוק שתומך בקריאה חלקי
פירוט/הערות: _____	פירוט/הערות: הכתב משתמש במירכאות בביטוי "וכך היה את נס כיתה ג'" כדי להדגיש את ממדי האירוע שהוא חווה, ולהשוותו לנס.	פירוט/הערות: _____	פירוט/הערות: _____
ארגון הכתוב על פני הדף		כתב יד	
☒ מאורגן היטב ☐ מאורגן ☐ עדיין אינו מאורגן	☐ קשה עדיין לפענח	☐ מובן וקריא ☐ מובן ברובו	☒ פירוט/הערות: _____
פירוט/הערות: _____	פירוט/הערות: _____	פירוט/הערות: _____	פירוט/הערות: _____

לסיכום

לקראת תוכנית עבודה: נקודות חוזק ונקודות לחיזוק

נקודת חוזק: היכולת לספור סיפור מרשים המתמקד בהתרחשות פנימית ומלאאת רגש אצל הכותב; שימוש במבנים תחביריים יפים.
נקודת לחיזוק: שימוש באוצר מילים המשתתף למשלב השפה הכתובה, הכרת הכתיב של נטיית גוף ראשון עתיד.

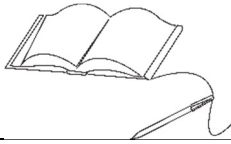
היבטים שהיית רוצה להמשיך ולחזק בכתיבה של התלמידה

היבטים שהיית חוזרת לקדם בכתיבה של התלמידה (יש להתמקד בשניים או שלושה היבטים ולבחון אותם עם ההתבוננות בטקסטים אחרים שכתבה התלמידה)

לקראת שיחת משב

הייתי משבח/ת את התלמיד על יכולת הכתיבה שלו, על היכולת לשתי אתונן באופן מרגש בחוויה עוצמתית מאוד שעברה עליו. הייתי מציינת לטובה את יכולתו לכתוב משפטים מורכבים, כמו "אומנם... אולם", ואומרת לו שארצה לקרוא סיפורים נוספים שלו. לבסוף, הייתי מומלצת אותו להטות נכון את הפועל "היה" בגוף ראשון עתיד, מעוררת את מודעותו לצרימה המשלבת שיש, ושואלת אותו אם הוא יכול להציע חלופה הולמת למילה "לפדח".

דברים שהיית רוצה להטיד לתלמידה או לשאף אותה בעקבות קריאת הטקסט וצ' סמך הטיה של כתיבה

נושא 4: משהו מיוחד שאני רוצה לספר על עצמי

דוגמה ב':

ספר על עצמי

יש לי בראון בור אני מבר קוק יום כהגותך בוריס .
 שהגיש לי . אני סט מונקד ומפיק את הדימיון . קנה אני
 מבר כי אני מרטיס סאני גכן קנה כי הבר כי הדימיון שלי . וסאני
 מבר כי עבר קי את המהי . כה קא מפינו בור
 כהדימיון יכונ חיון דש קבן וכה את בור
 כה קא מרטיס כי אני בדיק בלנד אימ הדימיון שלי .
 סאני קוגם אני ישר קוקו דש ו מבר ו סאני מבר
 אני מרטיס יוקר אוב . וסאני מבר ולוב קי
 אני מרטיס יוקר יוקר יוקר אוב .
 אני התקדתי יום אוב קציר ואני סובבי את
 זה סאני בדיק ו אוב אנקתי קוקו יום
 בור ו'סטברק יוקר ויוקר ברה סאני בדיק בדי .
 אני קבר כרה סר בינומס ואני יוקר אוב
 גי האוס קפאוס .
 הבר הדימיון שלי הוא כה דש . אני קא התקדתי בלום
 הדימיון קא התקדתי ובפיעת דשניס אנקתי ואני דימיון מהרטיס ישניס
 כהי . ואניס אני מבר קאני סוג וסאני כור יום .

לספר על עצמי

יש לי כשרון ציור אני מצייר כל יום במחברת ציורים
שהביאו לי. אני שם מוזיקה ומפעיל את הדמיון. למה אני
מצייר כי אני מרגיש שאני מוכן לזה כי הציור זה החיים שלי. ושאני
מצייר זה מפתח לי את המוח. זה לא משנה ציור
זה גם יכול להיות דף לבן וזה גם ציור
זה לא משנה כי אני צריך לצייר עם הדמיון שלי.
שאני לחוץ אני ישר לוקח דף ומצייר ושאני מצייר
אני מרגיש יותר טוב. ושאני מצייר וטוב לי
אני מרגיש יותר יותר יותר טוב.
אני התחלתי יום אחד לצייר ואני אהבתי את
מה שאני ציירתי ואז התחלתי ללכת לחוג
ציור והשתפרתי יותר ויותר ברמה שאני ציירתי בה.
אני כבר ברמה של בינוניים ואני יותר טוב
מפעם לפעם.
הציור הראשון שלי בחוג היה עץ. אני לא הצלחתי בפעם
הראשונה לא הצלחתי ובפעמים השניים הצלחתי ואני הייתי שמח כל שנייה
בחיי. ומהיום אני מצייר ואני תמיד שמח ושמח כל יום.

מחווין להערכת כתיבה בעלת מאפיינים סיפוריים

התאריך:

נושא הכתיבה: ז'אנר - מספר ז'אנר

תלמיד/תלמידה:

שם התלמיד/תלמידה:

התבוננות על הטקסט

התרשמות כללית

התרשמותי מן המודעת העצמית של התלמיד, יכולתו לזהות מהו הדבר שמסב לו הנאה ולבטא זאת בכתיבה.

אפשר להצריק היבטים אלה בהתאם למשימה:

באיזו מידה הטקסט צורר צניין, סקרין, ריגש הפתיח או הרגש אותך בתוכנו ובאופן כתיבתו?

האם יש דבר שבולט בטקסט ובאופן כתיבתו (למשל הרציון, אורך הטקסט, מובנות הטקסט, היבט לשוני מיוחד)?

מפותח היטב מפותח מפותח מעט ממוצם

תוכן

תוכן הטקסט מפתח במידה רבה. הכותב מספר על כישרון הציר שלו, מסביר מדוע הוא מצויר, מתאר כיצד הציר משפיע עליו מבחינה קוגניטיבית ורגשית. הוא מספר כיצד התחיל לצייר ומתאר באופן רפלקטיבי את התפתחות יכולות הציר שלו. יש בטקסט ביטויים רבים המציינים את רגשותיו של הכותב בזמן שהוא מצויר, למשל "ושאני מצויר וטוב לי אני מרגיש יותר יותר טוב". "ואני הייתי שמח כל שניה בחיי".

באיזו מידה תוכן הטקסט מפותח? אפשר להצריק היבטים אלה בהתאם למשימה:

תיאור השתלשלות האירועים באופן המובן לקורא שאינו מכיר את הסיפור

הצגת הסיפור באמצעות תיאורים, פורמט של הדמויות, מחשבות, מניעים ורגשות שלהן

עילוף של פרשנות אישית או הצגת צמדת הכותבות ומצורבות/ה בנושא

הערה: אם הטקסט אינו עוסק בנושא הנדרש, יש לתעד זאת במחווין ולהעריך אותו לפי הקריטריונים במחווין.

לכיד לכיד ברובו לכיד בחלקו לא לכיד

לכידות

הזרימה בין הרעיונות שהתלמיד מפתח טובה למדי. ניתן להבחין ברצף ההגיוני שבין רעיון לרעיון ולזהות את המעברים ביניהם. רצף הטקסט בנוי ממשפטים הנפתחים בכינוי גוף ראשון "אני" החוזר ונשנה והדבר פוגם מעט בלכידות. נוסף על כך יש אי-בהירות במשפט "זה לא משנה ציור זה גם יכול להיות (להיות) דילקובן וזה גם ציור זה לא משנה".

באיזו מידה הטקסט לכיד? אפשר להצריק היבטים אלה:

הרעיונות והמידע בטקסט קשורים זה לזה ומאורגנים ברצף הגיוני (למשל כרונולוגי, סיבתי)

השימוש באמצעי קישור יוצר ותורם ללכידות הטקסט (למשל מילות קישור, מאלכריס וצניין שיח)

רמה גבוהה רמה בינונית / רמה בינונית / רמה נמוכה
 גבוהה נמוכה

לשון

הטקסט

יש בטקסט ביטויים המתאיימים לשפה הכתובה (למשל "מפעלת את הדמיון"), אך חלק גדול מן הכתוב בטקסט מתאיים לשפה הדבורה (למשל "שם מוזיקה"; "הצירור זה החיים שלי"; "שאני לחול אני ישראלוקח דף"). אוצר המילים אינו מאוון ויש חזרות על המילה "יתר". התחביר תקין ברובו. הצירוף "ובפעמים השניים" שגוי. הכתוב משתמש בש"ן הזיקה במקום במילית "כש-" (למשל "ושאני מצייר זה מפתח..."). במשפט הסיום ש"ן הזיקה חסרה: "ומאיים (ומהיים) אני". הוספת האות מ"ם בראש המילה אני ("מאני") שגויה. המשפט "זה לא משנה ציור זה גם יכול להיות דילן וזה גם ציור" אינו ברור.

מהי רמת הלשון בטקסט? אפשר להצריך היבטים אלה:

- שימוש הלשון האופיינית לנעל הכתיבה ולסוג הטקסט
- עיון באוצר המילים ודיוק בשימוש בו, מילים מורכבות מורכבות, מורכבות ותחבירית
- תקינות מורכבות ותחבירית

מאפייני כתיב, כתב וארגון על פני הדף

כתיב	שימוש בסימני פיסוק
☐ כתיב נכון או ☐ שגיאות כתיב רבות (בעיקר הומופוניות) שאינן פוגמות בקריאות ☒ שגיאות כתיב רבות הפוגמות בקריאות	☐ פיסוק נכון ברובו ☐ פיסוק שתומך בקריאה חלקי ☒ פיסוק נכון ברובו ☐ פיסוק שתומך בקריאה חלקי
פירוט/הערות: שגיאות הכתיב רבות, לרבות במילים שכיחות, למשל: "לחמת" (לחכת); "קבר" (כבר); "פאם" (פעם); "סמח" (שמח). הצירוף "מפעל לפעם" המילית מ' כתובה בנפרד מן המילה "פעם" (התלמיד כתב: "מי פאם לפאם"). ישנה שגיאה גם בתבנית הפועל, למשל: "אתלחתי" (התלחתי).	פירוט/הערות: יש נקודה בסופם של רוב המשפטים.
ארגון הכתוב על פני הדף	כתב יד
☒ מאורגן היטב ☐ מאורגן ☐ עדיין אינו מאורגן פירוט/הערות:	☐ מובן וקריא ☒ מובן ברובו ☐ קשה עדיין לפענח פירוט/הערות:

לסיכום

לקראת תוכנית עבודה: נקודות חוזק ונקודות לחיזוק

נקודות חוזק: כתיבה על מאפיין ייחודי של התלמיד, כשרון הציור שלו, המקטאת התבוננות פנימית מפוכחת ובוגרת.
נקודות לחיזוק: שימוש במילים מאוונות ומדויקות, שימוש נכון במילית הקישור "כש-" כדי לתאר את יחסי הזמן וכן לימוד תחילית הפועל "הת..." בזמן עבר.

- היבטים שהיית רוצה להמשיך ולחזק בכתיבה של התלמידה
- היבטים שהיית בוחרת לנקודת חוזק בכתיבה של התלמידה (יש להתמקד בשניים או שלושה היבטים ולהחון אותם עם ההתבוננות בטקסטים אחרים שכתבה התלמידה)

לקראת שיחת משב

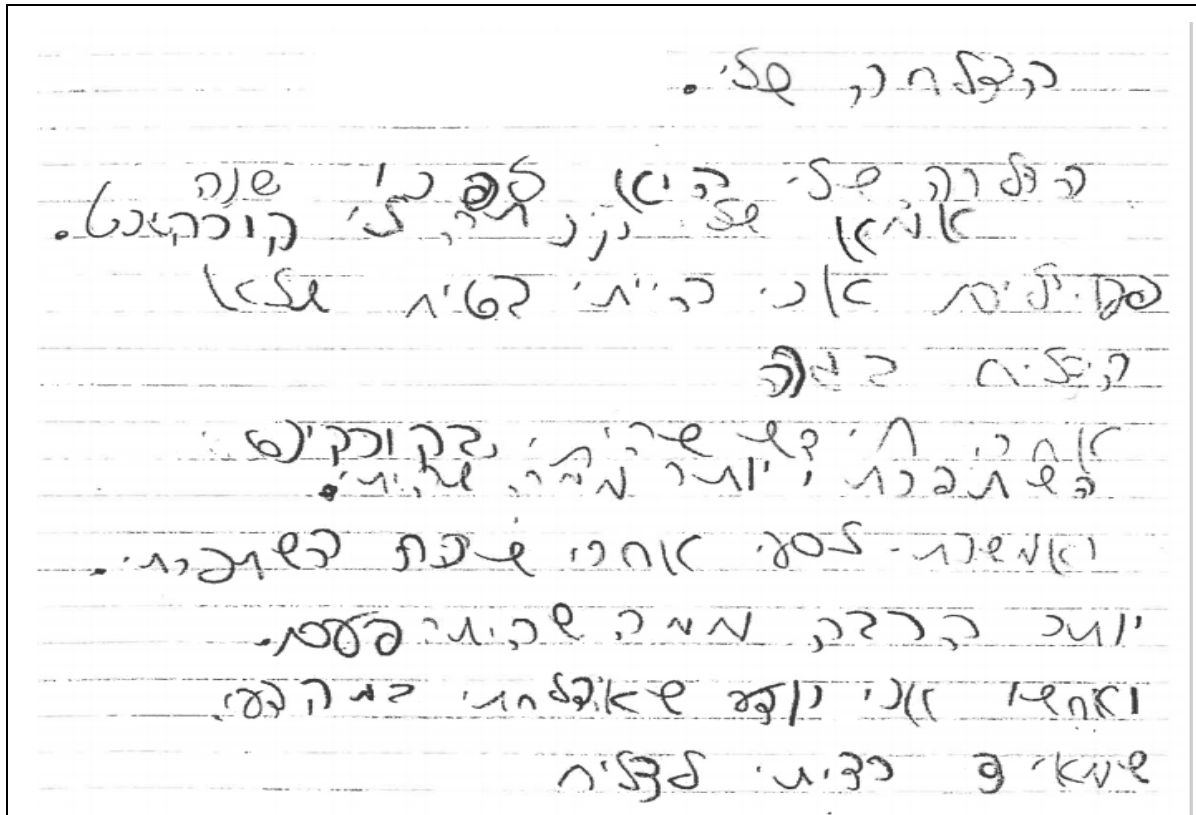
הייתי אומרת לתלמיד שכתב באופן מרגש ובוגר על כשרון הציור שלו. האהבה שלו לציור והחשיבות של הציור בחייו נכרים היטב בכתיבתו. הייתי שואלת אותו למה התכוון במשפט: "זה לא משנה ציור זה גם יכול להיות דילן...". הייתי ממלדת אותו להשתמש במילית הקישור "כש-" כדי לתאר את יחסי הזמן, וממלדת אותו תחילית הפועל "הת..." בזמן עבר.

- דברים שהיית רוצה להמשיך להתלמידה או לשאוף אותה בעקבות קריאת הטקסט וצף סמך הטיעון שלה לכתובה

נושא 4: משהו מיוחד שאני רוצה לספר על עצמי

דוגמה ג':

טקסט מוקלד ללא שגיאות כתיב

הצלחה שלי.

הצלחה שלי היא לפני שנה
אמא שלי קנתה לי קורקינט.
פעלולים אני הייתי בטוח שלא
אצליח בזה.
אחרי חודש שהייתי בקורקינט
השתפרתי יותר ממה שהייתי.
והמשכתי לנסוע. אחרי שנה השתפרתי.
יותר הרבה ממה שהייתי פעם.
ועכשיו אני יודע שהצלחתי במאמצי.
שמאוד רציתי להצליח

מחווון להערכת כתיבה בעלת מאפיינים סיפוריים

שם התלמיד/ה: _____ תלמוד כתב ב' נושא הכתיבה: _____ על צליל - הצלחה שלי התאריך: _____

התבוננות על הטקסט

התרשמות כללית

התרגשתי לקרוא שאף על פי שהתלמיד חשב שלא יצליח במשימה, הוא לא ויתר ובסופו של דבר הצליח. משמח לראות שהוא זוכר את ההצלחה שלו ומכיר בה.

אפשר להצריך היבטים אלה בהתאם למשימה:

האיזו מידה הטקסט צורר צניין, סקרן, ריגש, הפתיח או הרשים אותך בתוכנו ובאופן כתיבתו?

האם יש דבר שבוטט הטקסט ובאופן כתיבתו (למשל הרציון, אורך הטקסט, מובנות הטקסט, היבט לשוני מיוחד)?

מפותח היטב מפותח מעט מצומצם

תוכן

האירועים מתוארים בתמציתיות רבה. הם נמסרים כמעין דיווח, ופתיחת הטקסט מזכירה נשוקבה לשאלה. השיפור ביכולת לרכוב על הקורקינט מתואר בכמה מקומות אך בלא פיתוח ובלא הסבר מה הכותב עשה כדי להשפיר. חסרה התייחסות לרגשות התלמיד ולמחשבותיו, למשל: הסבר למה היה בטוח שלא יצליח במשימה ואיך הרגיש כשבסופו של דבר הצליח.

האיזו מידה תוכן הטקסט מפותח? אפשר להצריך היבטים אלה בהתאם למשימה:

תיאור השתלשלות האירועים באופן המובן לקורא שאינו מכיר את הסיפור

הצגת הסיפור באמצעות תיאורים, פרוזות של הדמויות, מחשבות, מניעים ורעיונות

שימוש של פרשנות אישית או הצגת צמדת הכותבות ומצורבותוה בנושא

הערה: אם הטקסט אינו עוסק בנושא הנדרש, יש לתעד זאת במחווון ולהעריך אותו לפי הקריטריונים במחווון.

לכיד לכיד ברובו לכיד בחלקו לא לכיד

לכידות

פריטי התוכן בטקסט קשורים לנשאו. יש שימוש בצייני הזמן לשם יצירת רצף כרונולוגי, כגון: "אחרי חודש", "אחרי שנה".

האיזו מידה הטקסט לכיד? אפשר להצריך היבטים אלה:

הרציונות והמידע בטקסט קשורים זה לזה ומאורגנים ברצף הסינוני (למשל כרונולוגי, סיבתי)

השימוש באמצעי קישור יוצר ותורם ללכידות הטקסט (למשל מילות קישור, מאלכרים וצייני שוח)

רמה גבוהה רמה בינונית / רמה בינונית / רמה נמוכה
 גבוהה נמוכה

לשון

הטקסט

אוצר המילים אינו מגוון. יש שימוש לא מדויק במילים, למשל "הייתי בקורקינט". המשפטים פשוטים. המשפט הפתוח את הטקסט אינו תקין ("הצלחה שלי היא לפני שנה אמא שלי קנתה לי קורקינט").

מהי רמת הלשון בטקסט?
 אפשר להצריק היבטים אלה:
 שימוש הלשון האופיינית לנשא הכתיבה ולסוג הטקסט
 טיווח באוצר המילים ודיוק השימוש בו, מילים מורכבות מורפולוגיות, מורכבות תחבירית
 תקינות מורפולוגית ותחבירית

מאפייני כתיב, כתב וארגון על פני הדף

כתיב	שימוש בסימני פיסוק
☐ כתיב נכון או ☐ שגיאות כתיב רבות (בעיקר הומופוניות) שגיאות כתיב רבות הפוגמות בקריאות ☒ שגיאות כתיב רבות הפוגמות בקריאות	☐ פיסוק נכון ברובו ☐ פיסוק שתומך בקריאה חלקי ☒ היעדר פיסוק או פיסוק שגוי
פירוט/הערות: יחסית לאורך הטקסט שגיאות הכתיב הן רבות והן במילים שכיחות: "אמשכתי" (המשכתי); "ואחשו" (ועכשיו); "שאצלחתי" (שהצלחתי); "בגה" (בלה).	פירוט/הערות: יש נקודה בסופם של חלק מהמשפטים. במשפטים אחדים סימני הפיסוק אינם כתובים במקום הנכון. (למשל "אחרי שנה השתפרתי. יותר הרבה ממה שהייתי פעם.")
ארגון הכתוב על פני הדף	כתב יד
☐ מאורגן היטב ☒ מאורגן ☐ עדיין אינו מאורגן פירוט/הערות:	☐ מובן וקריא ☒ מובן ברובו ☐ קשה עדיין לפענח פירוט/הערות:

לסיכום

לקראת תוכנית עבודה: נקודות חוזק ונקודות לחיזוק

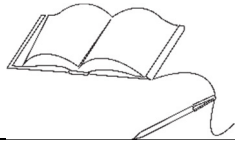
נקודות חוזק: הבחירה לתאר הצלחה בחיי התלמיד וכתבת טקסט מובן המדבר אל הקורא.
נקודות לחיזוק: פיתוח התוכן, פיתוח אוצר המילים ושיפור הכתיב.

היבטים שהיית רוצה להמשיך ולחזק
 כתיבה של התלמידה
 היבטים שהיית בוחרת לרקדם ככתיבה של התלמידה (יש להתמקד בשנייה או שלשה היבטים ולבחון אותם עם ההתבוננות בטקסטים אחרים שכתבה התלמידה)

לקראת שיחת משוב

הייתי אומרת לתלמיד ששמחתי לקרוא שלא יותר ושהצליח לרכוש מיומנות שהייתה חשובה לו. הייתי אומרת לו שתיאר את סיפור ההצלחה שלו בצורה ברורה, ושהיית שמחה לו היה מפרט יותר (למשל מתאר מה עשה כדי להשתפר, איך התאמן, ואף מתייחס לרגשות ולמחשבות שלו. דרך פיתוח התוכן הייתי עובדת עם התלמיד על העשרה לשונית ועל אוצר מילים מגוון ומדויק. כמו כן הייתי עובדת איתו על שיפור הכתיב.

דברים שהיית רוצה להכיד לתלמידה או לשאול אותה בעקבות קריאת הטקסט ועל סמך הדישה שלה על כתיבה

נושא 5: דבר שהייתי רוצה לשנות בסביבה שלי

דוגמה א':

איסון הלבת החופי ישראל
קיימת בעיה של
איסון הלבת החופי
ישראל. החברה עדינה
הסביבה מכאן כמה
סבינות שהחליטו ביום
בציוק ביום של נתס
השטן, ישראל מהצאת
מקרה על מקרה זה
אולי עוד עכשיו יוצעים
מכאן אחרי מה ש
לבית. הלבת פועלת
בתיות שחיות ביום
החום, הם צפי ים
שאת כסים הלבת.

הרבה אנשים מתנהגים
לעקוב את הים,
המתנהגים עוקבים איתם
שקיות עוקבי הים וכפפות
המתנהגים אנשים עוקבים
כמעט את כל הילדה
עצם עונת הרחצה
שקיות. אפילו
צריק עוקב מהיית המשך
את מי שפרט עוקב
מחובי ישראלי עוקב
לפחות מאה מיליון
שקית. הסוף

אסון הזפת בחופי ישראל
קיימת בעיה של
אסון הזפת בחופי
ישראל. החברה להגנת
הסביבה מצאה כמה
ספינות שהפליגו בים
בדיוק ביום של כתם
השמן. ישראל מבצעת
חקירה על מקרה זה
אבל עוד לא יודעים
במאה אחוז מה גרם
לזפת. הזפת פוגעת
בחיות שחיות בים
הרוב הם צבי ים
שמתכסים בזפת.
הרבה אנשים מתנדבים
לנקות את הים,
המתנדבים לוקחים איתם
שקיות לניקוי הים וכפפות
המתנדבים מנסים לנקות
כמעט את כל הזפת
עד עונת הרחצה
שבקיץ. לדעתי
צריך לתבוע בבית משפט
את מי שגרם לזפת
בחופי ישראל על
לפחות מאה מיליון
שקל. הסוף

מחווון להערכת כתיבה בעלת מאפיינים מידעיים

שם התלמיד/ה: תלמיד כיתה ב' נושא הכתיבה: איכות הסביבה – אסון פלגת החופי לראל התאריך:

התבוננות על הטקסט

התרשמות כללית

התרשמתי מבקיאומן של הכותב בעיית הלפת בחופי ישראל, ומיכולתו לכתוב בבהירות וקשטל על נושא שהוא מגלה כלפיו אכפתיות רבה. אהבתי במיוחד את ההמלצה שבסוף הטקסט - למקום את האשמים על "פלגת מאה מיליון שקל".

אפשר להצריק היבטים אלה בהתאם למשימה:

באיזו מידה הטקסט צורר צניין, סקרן, חידש או הרשים אותך בתוכנו ובאופן כתיבתו?

האם יש דבר שבולט בטקסט ובאופן כתיבתו (למשל הרציון, אורך הטקסט, מובנות הטקסט, היבט לשוני מיוחד, המידע שהוצג, בהירות הצגת המידע)?

מפותח היטב מפותח מפותח מעט מצומצם

תוכן

המידע בטקסט ברור ומקיף. ניכר שיש לכותב ידע נרחב על הנושא והוא בקיא בפרטי המקרה. הוא מציג את הבעיה, מרחיב ומסביר איך נוצרה, לאילו נזקים היא גרמה ומתאר מה נעשה בקידון וגם מציג את דעתו הנחרצת בעניין.

באיזו מידה תוכן הטקסט מפותח? אפשר להצריק היבטים אלה בהתאם למשימה:

הצגת מידע מובן ומתאים לנגישות הכתיבה

פיתוח המידע באמצעות הכללה ופירוט, הסברים, תיאורים ודוגמאות התורמים לנגישות

עילוף פרשנות אישית או הצגת צמדת הכותבות ומצורבות/ה לנגישות

הערה: אם הטקסט אינו עוסק בנושא הנדרש, יש לתעד זאת במחווון ולהעריך אותו לפי הקריטריונים במחווון.

לכיד לכיד ברובו לכיד בחלקו לא לכיד

לכידות

הטקסט לכיד והרעיונות שבו מאורגנים ומקושרים להלכה היטב. הלכידות מושגת בין היתר באמצעות מבנה של הכללה ופירוט, למשל ההכללה "הרבה אנשים מתנדבים לנקות את הים" ולאחריה הפירוט: "המתנדבים לוקחים איתם שקיות...". כמו כן, ישנו שימוש מתאים במית הקישור "אבל".

באיזו מידה הטקסט לכיד? אפשר להצריק היבטים אלה:

הרעיונות והמידע בטקסט קשורים להלכה ומאורגנים ברצף הגיוני (למשל כרונולוגי, הכללה ופירוט, סיבה ותוצאה)

השימוש באמצעי קישור יציף ותורם ללכידות הטקסט (למשל מילות קישור, מאזכרים וצינוני שיח)

רמה גבוהה / רמה בינונית / רמה בינונית / רמה נמוכה

לשון

הטקסט

השפה בטקסט אופיינית לכתיבה המידעית, לרבות שימוש מדויק באוצר מילים המשתייך למשלב גבוה, כגון: "כמה ספינות שהפליגו", "מבצעת חקירה", "צבי היים שממכסים בלפת", "מה גרם לבלפת". ישנו שימוש נרחב בצירופי סימכות: "אסון הבלפת", "חופי ישראל", "כתם השמן", "ניקוי היים", "עונת הרחצה". כמו כן בולט השימוש בפסוקיות ליקה רבות, שבדרך כלל אופייניות לכתיבים בגזרים יותר ("ספינות שהפליגו בים", "פוגעת בחיות שחיות בים", "צבי ים שממכסים בלפת").

מהי רמת הלשון בטקסט?
אפשר להצריק היבטים אלה:

- שימוש הלשון האופיינית ללשון הכתיבה ולסוג הטקסט
- עיון באוצר המילים ודיוק בשימוש בו, מילים מורכבות מורפולוגית, מורכבות תחבירית
- תקינות מורפולוגית ותחבירית

מאפייני כתיב, כתב וארגון על פני הדף

<p>שימוש בסימני פיסוק</p> <p>☒ פיסוק נכון ברובו / ☐ פיסוק שתומך בקריאה חלקי</p> <p>☐ היעדר פיסוק או פיסוק שגוי</p> <p>פירוט/הערות: _____</p>	<p>כתיב</p> <p>☒ כתיב נכון או ☐ שגיאות כתיב רבות (בעיקר הומופוניות) / ☐ שגיאות כתיב נכונות / ☐ שגיאות כתיב רבות הפוגמות בקריאות</p> <p>פירוט/הערות: _____</p>
<p>כתב יד</p> <p>☒ מובן וקריא / ☐ מובן ברובו</p> <p>☐ קשה עדיין לפענח</p> <p>פירוט/הערות: _____</p>	<p>ארגון הכתוב על פני הדף</p> <p>☒ מאורגן היטב / ☐ מאורגן / ☐ עדיין אינו מאורגן</p> <p>פירוט/הערות: <u>כתב היד מרווח וברור השורות כתובות בין שולש לארבע מילים.</u></p>

לסיכום

לקראת תוכנית עבודה: נקודות חוזק ונקודות לחיזוק

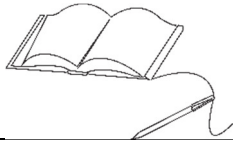
נקודות חוזק: היכולת לכתוב טקסט מפורט ועתיר מידע בצורה קולחת, ולהשתמש באוצר מילים מדויק ומגוון. רצוי לעודד את התלמיד להמשיך לכתוב, ולפתח עוד יותר את יכולותיו, וכן להמשיך ליהנות מכתבתו.

- היבטים שהיית רוצה להמשיך ולעודד בכתיבה של התלמיד/ה
- היבטים שהיית בוחרת לקדם בכתיבה של התלמיד/ה (יש להתמקד בשניים או שלושה היבטים ולבחון אותם עם ההתבוננות בטקסטים אחרים שכתבה/התלמיד/ה)

לקראת שיחת משוב

הייתי משבח/ת את התלמיד על הידע שהפגין בנושא ועל יכולתו הנהדרת לנסח בכתב את ידיעותיו ורעיונותיו. הייתי אומרת/לו שיש לו כישרון מיוחד בכתיבה, וכי כישרון כזה יכול להעניק לכתב כוח השפעה על אנשים אחרים.

- דברים שהיית רוצה להגיד לתלמיד/ה או לשאל אותה/ו בעקבות קריאת הטקסט וצד סמך הידע שלה/ו לכתובה

נושא 5: דבר שהייתי רוצה לשנות בסביבה שלי

דוגמה ב':

פלישה בחנות הקר

היי, קוראים עי עלי ואני רוצה לקבוע איתכם עם חיות.
 הבר המספרות. שקונים קרקע של ביתכם אולי בביתם.
 שלבים שאנחנו נתקו כמה בביתם שלני. פשוטם אקטוריא
 הקיף. ואנחנו פני האסם הורסים את האקט, במנית קתי
 ככריתת עצי, בליבונומי שאנחנו יוצרים עם ופי מרוניון
 ענף לני יש עי פתרון.

1: קמיקוס מסמל קמנית או קמנית שמכס יסעו קאולקוס
 ששפ פכה נוסע ועל עכרון עלול רכבי. מסוס.

2: אפסר עי שמתם בעשפון אק כוזב. לעשית חוסם קיאות
 עבית ספרי. אלאק כוזב עא שר לעכרת עסיל.

פגיעה בחיות הבר

היי, קוראים לי עדי. ואני רוצה לדבר איתכם על חיות הבר המסכנות. שבונים בתים על בתיהם אולי הבתים שלהם לא ממש בתים כמו הבתים שלנו. בשבילם טבע - הוא הבית. ואנחנו בני האדם הורסים את הטבע, בבניית בתים בכריתת עצים, בזיהומים שאנחנו יוצרים על ידי מכוניות לכל זה יש לי פתרון:

1. במקום לסווע במונית או במכונית שלכם תסעו באוטובוס שגם ככה נוסע ולא לגרום לעוד רכבים לסווע.
2. אפשר להשתמש בטלפון אם רוצים לעשות טופס בריאות לבית ספר. או אם רוצים לאשר ללכת לטיול.

מחווון להערכת כתיבה בעלת מאפיינים מידעיים

שם התלמיד/ה: _____ תאריך כתיבה: _____ נושא הכתיבה: איכות, הסביבה – פגיעה בחיות, חבר התאריך: _____

התבוננות על הטקסט

התרשמות כללית

התרשמתו מן הידע הנרחב של הכותב בנושא איכות הסביבה. ניכר מכתבתו שהנושא חשוב לו. הדרך שבה פנה אל הקוראים בפתיחת הטקסט ("אני רוצה לדבר איתכם על חיות הבר המסכנות") מבטאת את רגשותיו ואת זיקתו לנושא.

אפשר להצריק היבטים אלה בהתאם למשימה:

באיזו מידה הטקסט צורק צניין, סקרן, חידש או הרשים אותך בתוכנו ובאופן כתיבתו?

האם יש דבר שבולט בטקסט ובאופן כתיבתו (למשל הרציון, אורך הטקסט, מובנות הטקסט, היבט לשוני מיוחד, המידע שהוצג, בהירות הצגת המידע)?

מפותח היטב מפותח מפותח מעט מצומצם

תוכן

תוכן הטקסט מפורט ועשיר. הכותב מציג את הבעיה של פגיעה בחיות הבר, מפרט כמה סיבות לבעיה, ולבסוף מציג שני פתרונות. עמדתו של הכותב משתקפת בבירור מתוך הטקסט: "חיות הבר המסכנות", "ואנחנו בני האדם הורסים את הטבע...". התואר מציג פתרונות אבל אינו מסביר במפורש כיצד הפתרונות האלה יצמצמו את הפגיעה בחיות הבר (למשל, כיצד השימוש בטלפון יכול לצמצם את הפגיעה בחיות הבר).

באיזו מידה תוכן הטקסט מפותח? אפשר להצריק היבטים אלה בהתאם למשימה:

הצגת מידע מובן ומתאים לנגישות הכתיבה

פיתוח המידע באמצעות הכללה ופירוט, הסברים, תיאורים ודוגמאות התורמים לנגישות

עילוף פרשנות אישית או הצגת עמדת הכותב ומצורבותה בנגישות

הערה: אם הטקסט עוסק בנושא הנדרש, יש לתעד זאת במחווון ולהעריך אותו לפי הקריטריונים במחווון.

לכיד לכיד ברובו לכיד בחלקו לא לכיד

לכידות

הטקסט לכיד ברובו. חלקו הראשון של הטקסט, שבו מציג הכותב את הבעיה ואת הגורמים לה, מארגן ברצף הגיוני המוביל באמצעים לשוניים שונים, כגון פסוקיות זיקה ("חיות הבר המסכנות", "שבונים בתים על בתיהם") ומאזכרים ("קשקשים", "הבתים שלהם", "לכל זה"). לעומת זאת, חלקו השני של הטקסט אינו קשור קשר הדוק לחלקו הראשון. בחלק זה הכותב מציג שני פתרונות, אבל הקשר של הפתרונות הללו לפגיעה בחיות הבר אינו מוסבר בבירור. הפתרון הראשון מתייחס לבעיית זיהום האוויר שהוזכרה בסוף החלק הראשון, ולא ברור איך היא קשורה לפגיעה בחיות הבר. הפתרון השני שמוצג בחלק זה (כריתת העצים ובעיית זיהום האוויר) גם הוא אינו ברור מספיק. קישור ברור יותר בין הפתרונות המוצעים בסוף הטקסט ובין הבעיות שהוצגו קודם לכן היה מחזק את הלכידות.

באיזו מידה הטקסט לכיד? אפשר להצריק היבטים אלה:

הרציונות והמידע בטקסט קשורים זה לזה ומארגנים ברצף הגיוני (למשל כרונולוגי, הכללה ופירוט, סיבה ותוצאה)

השימוש באמצעי קישור יציף ותורם ללכידות הטקסט (למשל מילות קישור, מאזכרים וצינייט שיוח)

מהי רמת הלשון בטקסט?
אפשר להצריך היבטים אלה:

- שימוש הלשון האופיינית לז'נר הכתיבה ולסוג הטקסט
- עיון האוצר המילים ודיוק השימוש בו, מילים מורכבות מורפולוגיות, מורכבות תחבירית
- תקינות מורפולוגית ותחבירית

רמה גבוהה / רמה בינונית / רמה בינונית / רמה נמוכה

לשון הטקסט

קיים בטקסט שימוש במילים ובביטויים מדויקים המשלב לשון גבוה, למשל: "כריתת עצים", "יוצרים", "על ידי", "לגרום". כמו כן, יש שימוש במקבים דקדוקיים מנקדמים, כולל צירופי סמיכות בעלי שמות עצם מופשטים ("כריתת עצים", "בניית בתים"), כינוי קניין חבור "ביתהם" ("ביתהם") ומשפטים ארוכים ומורכבים לסיגיהם (למשל "אפשר להשתמש בטלפון אם רוצים לעשות טרפס בריאות לבית ספר. או אם רוצים לאשר לזכית לטויל"). קולט המיוחד השימוש בפסוקיות זיקה רבות, שבדרך כלל מאפיינות כתיבה בגילים מבוגרים יותר ("חיות הבר המסכנות שבונים בתים על ביהומים שאנחנו יוצרים על ידי מכונות", "חסדו באוטובוס שגם ככה נוסע"). המשפט שפתח את הטקסט ("היי, קוראים לי עדי...") מתאים יותר כפנייה לקהל שומעים ופחות לכתיבה המדעית. עם זאת, השימוש בשפה אישית ובתני אמצעית בגוף ראשון ("אני רוצה") ובגוף שני ("דבר איתכם..."), וכן המשלב הדיבור ("אוטובוס שגם ככה נוסע"), הולמים כתיבה שיכונעת-טיעונית. אף על פי שהסגנון הלה מקובל פחות בכתיבה המדעית, הוא יכול להעניק עוצמה לדברי הכותב. בכמה מקומות בטקסט השפה אינה מדויקת לחלוטין, למשל "זיהומים" (במקום "זיהום") או "לעשות טרפס בריאות לבית ספר".

מאפייני כתיב, כתב וארגון על פני הדף

<p>כתיב</p> <p>☒ כתיב נכון או ☐ שגיאות כתיב רבות</p> <p>נכון ברובו (בעיקר הומופוניות) שאינן פוגמות בקריאות</p> <p>☐ שגיאות כתיב רבות הפוגמות בקריאות</p> <p>פירוט/הערות: _____</p>	<p>שימוש בסימני פיסוק</p> <p>☐ פיסוק נכון ברובו ☒ פיסוק שתומך בקריאה חלקי</p> <p>☐ היעדר פיסוק או פיסוק שגוי</p> <p>פירוט/הערות: <u>בכמה מקומות בטקסט מוטמת נקודה במקום שגוי באמצע המשפט, למשל: "היי, קוראים לי עדי. ואני רוצה לדבר איתכם על חיות הבר המסכנות שבונים בתים...".</u></p>
<p>ארגון הכתוב על פני הדף</p> <p>☒ מאורגן היטב ☐ מאורגן ☐ עדיין אינו מאורגן</p> <p>פירוט/הערות: _____</p>	<p>כתב יד</p> <p>☒ מובן וקריא ☐ מובן ברובו ☐ קשה עדיין לפענוח</p> <p>פירוט/הערות: _____</p>

לסיכום

לקראת תוכנית עבודה: נקודות חוזק ונקודות לחיזוק

נקודות חוזק: הטקסט מעיד על יכולות כתיבה טובות מאוד של התלמיד. כדאי לעודד אותו להמשיך לכתוב על נושאים שמעסיקים אותו ומעניינים אותו, ולשלב את האופן המשכנע שבו הביע את דעתו ואת זיקתו לנושא שכתב עליו.

נקודות לחיזוק: הייתי מבהירה לתלמיד את הצורך בקשירת הפתרונות לבעיות כדי ליצור לכידות מיטבית. אפשר להפנות את תשומת ליבו של התלמיד למיקומה ההולם של נקודה בסוף משפט.

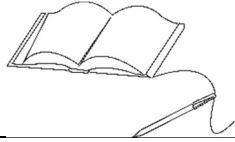
היבטים שהיית רוצה להמשיך ולעודד כתיבה של התלמידה

היבטים שהיית פוזרות לקדם כתיבה של התלמידה (יש להתמקד בשניים או שלושה היבטים ולבחון אותם עם ההתבוננות בטקסטים אחרים שכתבה התלמידה)

לקראת שיחת משב

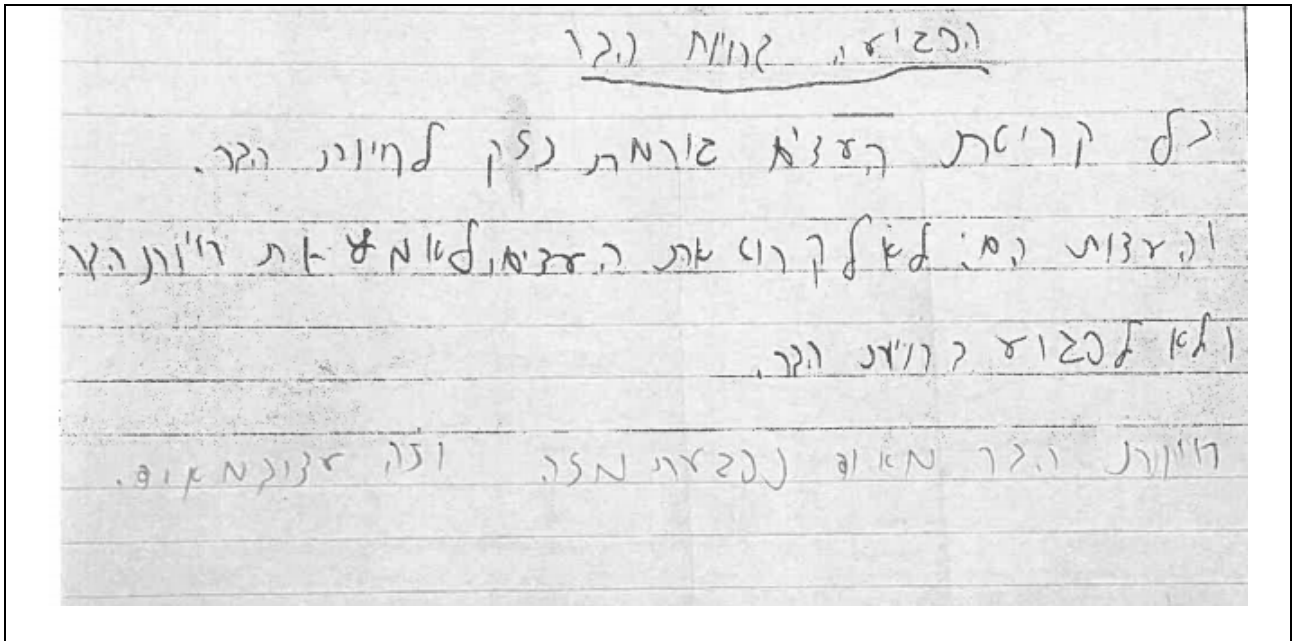
הייתי משבח את התלמיד על הטקסט המובן שכתב, על הידע שהפגין בנושא, ועל האכפתיות שלו. הייתי מבקשת ממנו הסבר לשני הפתרונות שנתן, ושואלת איך הם מתקשרים לבעיה.

דברים שהיית רוצה להגיד לתלמידה או לשאול אותה בעקבות קריאת הטקסט וצף סמך הדישה שלה לכתובה

נושא 5: דבר שהייתי רוצה לשנות בסביבה שלי

דוגמה ג':

טקסט מוקלד ללא שגיאות כתיב

הפגיעה בחיות הבר
כל כריתת העצים גורמת נזק לחיות הבר.
והעצות הם: לא לכרות את העצים, לאמץ את חיות הבר.
ולא לפגוע בחיות הבר.
חיות הבר מאוד נפגעת מזה וזה עצוב מאוד.

מחווון להערכת כתיבה בעלת מאפיינים מידעיים

שם התלמיד/ה: תלמיד כיתה ב' נושא הכתיבה: איכות, רסב'יה - הפע'לה בחיות, פהר התאריך:

התבוננות על הטקסט

התרשמות כללית

התרשמי שהכתב חרד לגורלן של חיות הבר ושהוא מתקומם על הנזק שנגרם להן.
הטקסט קצר ואינו מפורט דיו.
אני תוהה אם הטקסט אכן משקף היטב את יכולת הכתיבה של התלמיד או שמא תוכנו המצומצם של הטקסט נובע מסיבה אחרת. ייתכן שכאשר יכתוב על נושא שמעניין אותו, או על נושא שיש לו ידע בו, הוא יפיק טקסט מפתח יותר.

אפשר להצריק היבטים אלה בהתאם למשימה:

באיזו מידה הטקסט צורר צניין, סקרן, חידש או הרשים אותך בתוכנו ובאופן כתיבתו?

האם יש דבר שבולט בטקסט ובאופן כתיבתו (למשל הרציון, אורך הטקסט, מובנות הטקסט, היבט לשוני מיוחד, המידע שהוצג, בהירות הצגת המידע)?

מפותח היטב מפותח מפותח מעט מצומצם

תוכן

הטקסט כולל את הצגת הבעיה, כמה פתרונות אפשריים ומשפט סיום שמדגיש את חשיבותה ומבטא עמדה כלפיה ("זה מצב מאוד"). עם זאת, כל אחד מן המרכיבים האלה מצומצם מאוד.

באיזו מידה תוכן הטקסט מפותח? אפשר להצריק היבטים אלה בהתאם למשימה:

הצגת מידע מובן ומתאים לנגיש הכתיבה

פיתוח המידע באמצעות הכללה ופירוט, הסברים, תיאורים ודוגמאות התורמים לנגיש

עילוף פרשנות אישית או הצגת עמדת הכותבת ומצורבותה לנגיש

הערה: אם הטקסט אינו עוסק בנושא הנדרש, יש לתעד זאת במחווון ולהעריך אותו לפי הקריטריונים במחווון.

לכיד לכיד ברובו לכיד בחלקו לא לכיד

לכידות

הטקסט כתוב כתשובה לשאלה, בנוי משלושה משפטים בלבד ואין משפט פתיחה שמציג את הנושא. המשפטים עוסקים באותו הנושא אולם הקשר הרעיוני בין המשפטים אינו ברור.

באיזו מידה הטקסט לכיד? אפשר להצריק היבטים אלה:

הרציונות והמידע בטקסט קשורים זה לזה ומאורגנים בצורה הגיונית (למשל כרונולוגי, הכללה ופירוט, סיבה ותוצאה)

השימוש באמצעי קישור יציף ותורם ללכידות הטקסט (למשל מילות קישור, מאזכרים וצינוני שיח)

רמה גבוהה רמה בינונית / רמה בינונית / רמה נמוכה
 גבוהה נמוכה

לשון

הטקסט

קיים בטקסט שימוש באוצר מילים מדויק ומתאים, למשל "חיות הבר", "קריטת (כריתת) העצים", "גורמת נזק", "נפגעות", "עצות". פתיחת הטקסט – "כל קריטת (כריתת) העצים..." – מתאימה פחות לטקסט כתוב.

מהי רמת הלשון בטקסט?
 אפשר להצריק היבטים אלה:

- שימוש הלשון האופיינית לנאם הכתיבה ולסוג הטקסט
- עיון באוצר המילים ודיוק בשימוש בו, מילים מורכבות מורפולוגית, מורכבות תחבירית
- תקינות מורפולוגית ותחבירית

מאפייני כתיב, כתב וארגון על פני הדף

כתיב	שימוש בסימני פיסוק
☒ כתיב נכון או ☐ שגיאות כתיב רבות (בעיקר הומופוניות) שגיאות כתיב רבות הפוגמות שאינן פוגמות בקריאות בקריאות פירוט/הערות: הכתיב תקין למעט המילה "קריטת" (כריתת).	☐ היעדר פיסוק ☐ פיסוק ☒ פיסוק נכון ברובו ☐ פיסוק שתומך בקריאה חלקי פירוט/הערות:
ארגון הכתוב על פני הדף	כתב יד
☒ מאורגן היטב ☐ מאורגן ☐ עדיין אינו מאורגן פירוט/הערות:	☐ מובן וקריא ☐ מובן ברובו ☐ קשה עדיין לפענח פירוט/הערות:

לסיכום

לקראת תוכנית עבודה: נקודות חוזק ונקודות לחיזוק

נקודת חוזק: אפשר לציין לטובה את השימוש באוצר מילים מתאים ומדויק.

נקודת לחיזוק: הרחבת הרעיונות בטקסט באמצעות הסברים ודוגמאות והבהרת הקשר בין הבניה לרעיונות.

היבטים שהיית רוצה להמשיך ולחזק בכתיבה של התלמיד/ה

היבטים שהיית בוחרת לרקדם בכתיבה של התלמיד/ה (יש להתמקד בשניים או שלושה היבטים ולבחון אותם עם ההתבוננות בטקסט אחרים שכתבה/ה התלמיד/ה)

לקראת שיחת משב

הייתי רוצה לשאול את התלמיד איך הייתה עבורו משימת הכתיבה ואיך הוא מרגיש לגבי הטקסט שכתב: האם הוא נהנה מן הכתיבה וחש סיפוק מן הטקסט שכתב (בהחלט ייתכן) או שאולי לא היה לו חשק לכתוב ולכן לא השקיע בכתיבה? אם לא נהנה מן הכתיבה – מדוע לא? אילו טקסטים הוא אוהב לכתוב או היה רוצה לכתוב? הייתי אומרת/או שהרגשתי שיש לו מה לומר בנושא הפגיעה בחיות הבר אך הוא כתב בצמצום רב. הייתי מדגישה בפניו שהייתי שמחה מאוד להמשיך לשמוע את רעיונותיו וגם מנסה לפתח בשיחה איתו את הרעיונות שהציג בטקסט.

דברים שהיית רוצה להגיד לתלמיד/ה או לשאול אותה/ה בעקבות קריאת הטקסט וצף סמך הדישה שלה/ה לכתובה

המלצה על ספר

ספר: ארגון הלא-מקובלים

סופר: חנה ליבנה

בספר שלי מסופר על ילדה ששמה דפנה. היא ומשפחתה עברו לגור בקיבוץ ושם הכל מסתבך. בכיתה החדשה שלה בקיבוץ דפנה ממש לא מקובלת. ולעומת העיר ששם היא הייתה מקובלת. מלכת הכיתה טל גומל מפדחת ועושה ממנה צחוק. וכל שאר הילדים מתנהגים כמוה. מצא חן בעיניי בסיפור שלמרות כל מה שטל עושה לדפנה היא לא מוותרת לה. הסיפור היה מרתק מכיוון שעניין אותי אם בסוף דפנה תעזוב את הקיבוץ ותחזור לעיר או שהיא לא תוותר לטל. לפעמים שקראתי את הסיפור לא הצלחתי לעצור הסתקרנתי מה יהיה ההמשך. אהבתי בסיפור משפט מיוחד ששומר החיות אמר לדפנה "עופות הם כמו בני אדם הם מציקים לחלש וליוצא דופן. עד מוות". הדמות שאהבתי בסיפור היא אילאיל שהיא היחידה שלא נגררה אחרי טל וגם אהבתי שהיא עזרה לדפנה. הסיפור לימד אותי לא לוותר על המטרות שלי גם אם צוחקים עליהם כמו שדפנה לא וויתרה ופתחה אירגון של לא מקובלים למרות שטל אמרה לה שזה רעיון מטופש ואף אחד לא יכנס לאירגון. ולכן אני ממליצה את ספר זה.

מחווין להערכת כתיבה בעלת מאפיינים סיפוריים

שם התלמיד/ה: _____ תלמידת כיתה ב' נושא הכתיבה: מלמדים בחוויות מקראיות, ספר – "אראון בלעא מקובלים" התאריך: _____

התבוננות על הטקסט

הטקסט הרשים אותי בתיאור חוויית הקריאה מן הספר ותיאור מחשבותיה ורגשותיה של הכותבת ביחס לתוכן הסיפור, לדמויות ולרעיונות שעניינו אותה. אהבתי את הלחץ המעצי שהפיקה הכותבת מן הספר – לא לוותר על המטרות שלך! היא הצליחה לעורר את סקרנותי לגבי הספר ולשכנע אותי שהוא מעניין לקריאה.

אפשר להצריק היבטים אלה בהתאם למשימה:

באיזו מידה הטקסט צורר צניין, סקרן, ריגש, הפתיח או הרשים אותך בתוכנו ובאופן כתיבתו?

האם יש דבר שבולט בטקסט ובאופן כתיבתו (למשל הרעיון, אורך הטקסט, מובנות הטקסט, היבט לשוני מיוחד)?

מפותח היטב מפותח מפותח מעט מצומצם

תוכן

הכותבת ציינה את שם הספר ואת שמה של הסופרת. בתיאור הרקע לסיפור ומצבת עלילתו, היא הציגה את העיקר ביצירת ובאופן מעניין ולא התמקדה בפרטים שוליים. תוכנו של הסיפור באופן שבו תיארה אותו בהחלט יובן לקורא שאינו מכיר את הספר. הכותבת התמקדה בדמויות ובקשריהן ההדדיים המורכבים. היא תיארה לא רק את פרטי הסיפור, אלא גם את חווייתה מן הקריאה (ל"א הצלחת לעצור הסתקרנותי מה יהיה ההמשך"). היא התייחסה לשלל הדמויות שהרשימו אותה בסיפור (שומר החיות, דפנה, איליאל), הציגה עמדה מנומקת כלפיהן, ביססה עמדה זו על ציטוט מדבריה של אחת הדמויות, ושיתפה את הקורא בתובנה שלה מן הסיפור.

באיזו מידה תוכן הטקסט מפותח? אפשר להצריק היבטים אלה בהתאם למשימה:

תיאור השתלשלות האירועים באופן המובן לקורא שאינו מכיר את הסיפור

הצגת הסיפור באמצעות תיאורים, פורמט של הדמויות, מחשבות, מניעים ורעיונות

עילוף של פרשנות אישית או הצגת עמדת הכותבת ומצורבותה בנושאי

הערה: אם הטקסט אינו עוסק בנושא הנדרש, יש לתעד זאת במחווין ולהעריך אותו לפי הקריטריונים במחווין.

לכיד לכיד ברובו לכיד בחלקו לא לכיד

לכידות

הטקסט מארגן ברצף הגיוני, הוא לכיד ומקושר באופן מיטבי. הטקסט נפתח בתקציר של הסיפור, והוא מתמקד בתיאור הרשמים של הכותבת מן הסיפור ומחוויות הקריאה. יש שימוש יעיל במגוון אמצעי קישור, כגון אמצעים לציון הקשרים הלוזיים, למשל: "למרות", "כיוון ש-", "לעומת", "גם אם", "מאזכרים, כגון "ממנה", "כמוה", "עליהם", וכן ציין שית, כגון "...ושם הכול מסתבר", "לפעמים שקראתי..."

באיזו מידה הטקסט לכיד? אפשר להצריק היבטים אלה:

הרעיונות והמידע בטקסט קשורים זה לזה ומאורגנים ברצף הגיוני (למשל כרונולוגי, סיבתי)

השימוש באמצעי קישור יעיל ותורם ללכידות הטקסט (למשל מילות קישור, מאזכרים וצינוני שית)

רמה גבוהה / רמה בינונית / רמה בינונית / רמה נמוכה

לשון

הטקסט

אוצר המילים עשיר ומגוון ("מרתק", "מעניין", "מזיקים לחלש", "רעיון מטופש", "משפט מיוחד", "נזררה אחרי טל"). המשפטים מורכבים ומבטאים קשרי סיבה, השוואה ותנאי; כגון "למרות כל מה שטל עושה... היא לא מוותרת"; "כמו שדפנה לא יתרה ופתחה ארגון של... למרות שטל אמרה לה...". הכותבת שיבצה כהלכה ציטוט מן הספר.

מהי רמת הלשון בטקסט?
אפשר להצריק היבטים אלה:
שימוש הלשון האופיינית לנעלה הכתיבה ולסוג הטקסט
עיון באוצר המילים ודיוק בשימוש בו, מילים מורכבות מורכבות, מורכבות תחבירית
תקינות מורפולוגית ותחבירית

מאפייני כתיב, כתב וארגון על פני הדף

<p>כתיב</p> <p>☒ כתיב נכון או ☐ שגיאות כתיב רבות ☐ שגיאות כתיב נכונות רבות הפוגמות בקריאות</p> <p>פירוט/הערות:</p>	<p>שימוש בסימני פיסוק</p> <p>☒ פיסוק נכון ברובו ☐ פיסוק שתומך בקריאה חלקי</p> <p>פירוט/הערות: הכותבת משתמשת במירכאות ולא רק בקוודה בסוף המשפט.</p>
<p>ארגון הכתוב על פני הדף</p> <p>☒ מאורגן היטב ☐ מאורגן ☐ עדיין אינו מאורגן</p> <p>פירוט/הערות:</p>	<p>כתב יד</p> <p>☒ מובן וקריא ☐ מובן ברובו ☐ קשה עדיין לפענח</p> <p>פירוט/הערות: כתב ידה של הכותבת אחיד ומסודר. לעיתים לא קל לפענח מילים מסוימות.</p>

לסיכום

לקראת תוכנית עבודה: נקודות חוזק ונקודות לחיזוק

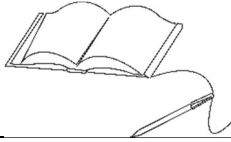
נקודת חוזק: היכולת לכתוב טקסט בעל תוכן מפתח היטב בעקבות קריאת ספר, לבטא רגשות, לבטא עניין אישי בתוכן הספר ובדמויותיו ולבטא את העמדות כלפיהן; לכתוב טקסט לכיד ברמה לשונית גבוהה. **נקודת לחיזוק:** לומד את המשמעות של מילים הקישור "כש" לציון הזמן במשפט (למשל "לפעמים שקראתי"). אפשר להראות לכותבת את האפשרות לפתוח פסקה חדשה בעת המעבר לנושא חדש.

היבטים שהיית רוצה להמשיך ולחזק
כתיבה על התלמידה
היבטים שהיית בוחרת לחדש כתיבה על התלמידה (יש להתמקד בשניים או שלושה היבטים ולבחון אותם עם ההתבוננות בטקסטים אחרים שכתבה התלמידה)

לקראת שיחת משוב

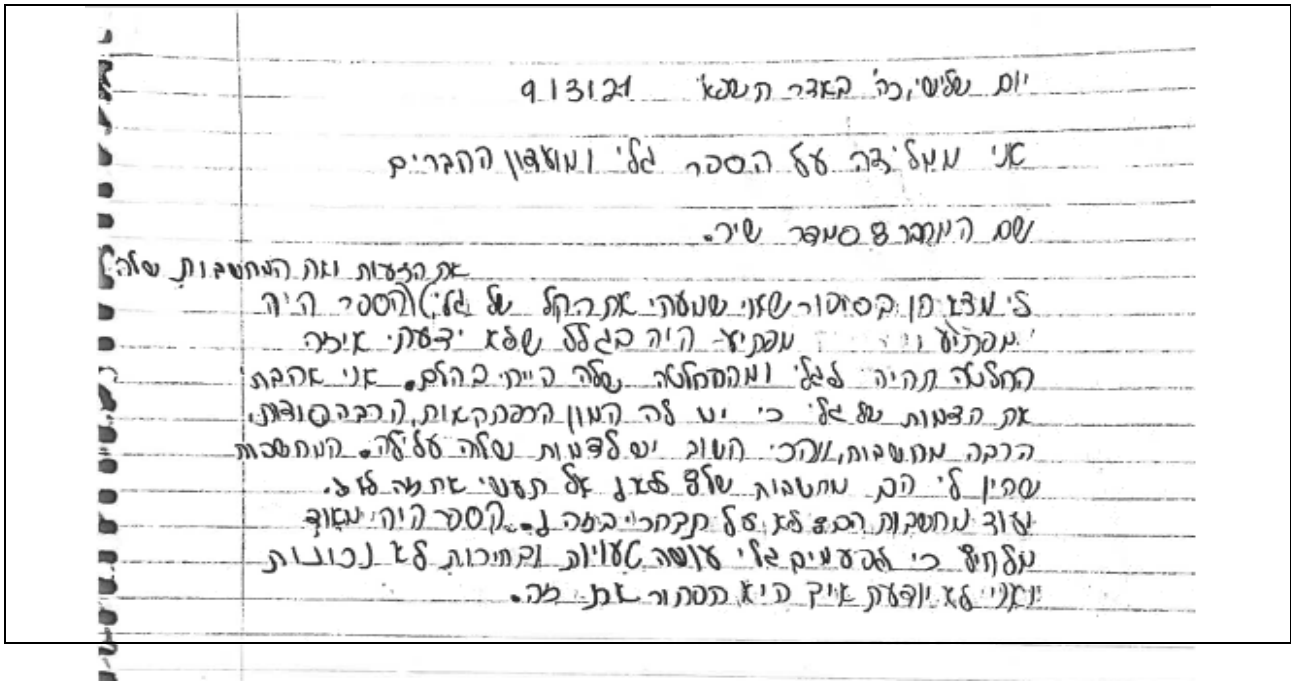
הייתי אומרת לכותבת שהיא הצליחה להעביר לי, כקוראת, את חוויית הקריאה שלה מן הספר ואת עמדתה כלפי הסיפור באופן המיטבי ובדרך מרגשת, ושהיא יכולה לשכנע בכך גם את שאר הקוראים. הייתי מחזקת בתלמידה את זהותה ככותבת על ידי התייחסות לדעתה האישית ולמסר שהפיקה מן היצירה. הייתי קוראת את הטקסט עם הכותבת, ומבקשת ממנה לסמן על הדף את המקומות שבהם עברה לדון בנושא חדש. אחר כך הייתי מסבירה לה את הצורך בחלוקה לפסקאות בהתאם לנושאים הללו.

דברים שהיית רוצה להגיד לתלמידה או לשאול אותה בעקבות קריאת הטקסט וצף סמך הישג שלווה לכתיבה

נושא 6: משתפים בחוויות מקריאת ספר

דוגמה ב':

טקסט מוקלד ללא שגיאות כתיב

אני ממליצה על הספר גלי ומועדון החברים
 שם המחבר: סמדר שיר

לי מצא חן בסיפור שאני שמעתי את הקול של גלי את הדעות ואת המחשבות שלה הספר היה
 מפתיע. מפתיע - היה בגלל שלא ידעתי איזה
 החלטה תהיה לגלי ומההחלטה שלה הייתי בהלם. אני אהבתי
 את הדמות של גלי כי יש לה המון הרפתקאות, הרבה סודות,
 הרבה מחשבות, והכי חשוב יש לדמות שלה עלילה. המחשבות
 שהיו לי הם מחשבות שלי: לא! אל תעשי את זה לא!
 ועוד מחשבות הם: לא אל תבחרי בזה! הספר היה מאוד
 מלחיץ כי לפעמים גלי עושה טעויות ובחירות לא נכונות
 ואני לא יודעת איך היא תפתור את זה.

מחווין להערכת כתיבה בעלת מאפיינים סיפוריים

שם התלמיד/ה: תלמידת כיתה ב' נושא הכתיבה: מלחמים בחוויות, מקראות, ספר - "ג'י ומלחיון החברים" התאריך:

התבוננות על הטקסט

הטקסט ריגש אותי בשל תיאור מחשבותיה של הכותבת על אודות הדמויות של הספר, וניכר מכתבתה שהספר עורר את רגשותיה וכי היא מלדדה מאוד עם הדמות. היא התייחסה לחלק השני של המשימה בקבד, ולמעשה לא כתבה מה מסופר בספר.

אפשר להצריק היבטים אלה בהתאם למשימה:

באיזו מידה הטקסט צורר צניין, סקרין, ריגש, הפתיע או הרשים אותך בתוכנו ובאופן כתיבתו?

האם יש דבר שבולט בטקסט ובאופן כתיבתו (למשל הרציון, אורק הטקסט, מובנות הטקסט, היבט לשוני מיוחד)?

מפותח היטב מפותח מפותח מעט מצומצם

תוכן

קיימת בטקסט המלצה מפורשת ונלהבת על הספר ומפורטות הסיבות להתלהבות זו, כמו דמות מפתיעה, בחירות בלתי שגרתיות והרפתקאות שונות. הטקסט ממוקד בעיקר בהיבט הרגשי של הכותבת, במחשבות ובתחושות שהדמות מעוררת בה, ואין בו תיאור של התרחשות או אירועים הקשורים לדמות, להרפתקאותיה ולבחירותיה. וכך אנו, הקוראים, נותרים עם פערי מידע מזהות לגבי כל אלה. נראה שהכותבת אינה מתייחסת לנועמים של כתיבתה ולצורך להבהיר להם את האירועים בסיפור כדי שיקונו על מה מדובר.

באיזו מידה תוכן הטקסט מפותח? אפשר להצריק היבטים אלה בהתאם למשימה:

תיאור השתלשלות האירועים באופן המובן לקורא שאינו מכיר את הסיפור

הצגת הסיפור באמצעות תיאורים, פוזות של הדמויות, מחשבות, מניעים ורצונות שלהן

עילוף של פרשנות אישית או הצגת צמדת הכותבת ומצורבותוה בנושאים

הערה: אם הטקסט אינו עוסק בנושא הנדרש, יש לתעד זאת במחווין ולהעריך אותו לפי הקריטריונים במחווין.

לכיד לכיד ברובו לכיד בחלקו לא לכיד

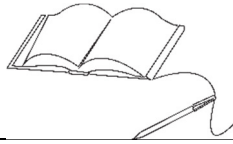
לכידות

הטקסט כתוב כתשובה לשאלה. הוא פותח בהמלצה על הספר שמודגשת כבר בכותרת ("אני ממליצה"). לאחר מכן הכותבת מפרטת את הסיבות לכך שהספר מצא חן בעיניה (הלצהות, הפתעה, הרפתקאות, מסתוריות) כשבין הסיבות מוארות תחושותיה. הטקסט מסתיים בפתאומיות, ללא משפט סיום, ואינו בהיר מספיק לקורא. הקישוריות בין המשפטים חלשה, ומתאפיינת בעיקר בקשר של הוספה: "והכי חשוב... ועוד מחשבות..." אין שימוש רק במאזכרים ("לה") ובמילות קישור.

באיזו מידה הטקסט לכיד? אפשר להצריק היבטים אלה:

הרציונות והמידע בטקסט קשורים לה לזה ומארגנים ברצף הזיוני (למשל כרונולוגי, סיבתי)

השימוש באמצעי קישור יציף ותורם ללכידות הטקסט (למשל מילות קישור, מאזכרים וזיוני שוח)

נושא 6: משתפים בחוויות מקריאת ספר

דוגמה ג':

יום שלישי כ"ה קינור תש"ב 9/3/19
הרפתקאות דוד אריה
 בחרתי בספר הרפתקאות דוד אריה כי הוא
 סיפור מצחיק, ויש שם דמות שקטנים עלי
 אריה כל הזמן הוא הולך להרפתקאות:
 למשל, ג'וגל הסיבירי. והמחשבות שלי שאני
 כאילו אני בתוך הסיפור אני מדמין שאני
 עוזר לו. ואריה הוא דמות מאוד מצחיקה
 ומלחיצה כי כשהוא בצרה זה נראה שהוא
 יותר לא יהיה אבל תמיד יש לו פתרון לבעיה.
 והדמות אריה זו הדמות העיקרית כי יש לו להכל
 פתרון והוא כל הזמן הולך להרפתקאות מעניינות,
 וכל פעם כשאני קורא ספר אני מסתקרן במה הולך
 לקרות בפרק הבא.

טקסט מוקלד ללא שגיאות כתיב

הרפתקאות דוד אריה
 בחרתי בספר הרפתקאות דוד אריה כי הוא
 סיפור מצחיק, ויש שם דמות שקוראים לה
 אריה כל הזמן הוא הולך להרפתקאות:
 למשל, ג'וגל הסיבירי. והמחשבות שלי שאני
 כאילו אני בתוך הסיפור אני מדמין שאני
 עוזר לו. ואריה הוא דמות מאוד מצחיקה
 ומלחיצה כי כשהוא בצרה זה נראה שהוא
 יותר לא יהיה אבל תמיד יש לו פתרון לבעיה.
 והדמות אריה זו הדמות העיקרית כי יש לו להכל
 פתרון והוא כל הזמן הולך להרפתקאות מעניינות,
 וכל פעם כשאני קורא ספר אני מסתקרן במה הולך
 לקרות בפרק הבא.

מחווון להערכת כתיבה בעלת מאפיינים סיפוריים

שם התלמיד/ה: _____ תלמוד כתב 3: _____ נושא הכתיבה: _____ מאתפס החוויות מקריאת ספר – "הרפתקאות דוד אריה" התאריך: _____

התבוננות על הטקסט

התרשמות כללית

התלמיד הצליח להמליח לי את הנאתו מקריאת הספר ומדמותו של דוד אריה ההרפתקן. התפעלתי מן ההתעמקות שלו בתוך הסיפור, אשר מוצאת ביטוי במשפט "...שאני כאילו בתוך הסיפור אני מדמיין שאני עוזר לו."

אפשר להצריק היבטים אלה בהתאם למשימה:

האיזו מידה הטקסט צורכ צניין, סקרן, ריגש, הפתיח או הרשים אותך בתוכו ובאופן כתיבתו?

האם יש דבר שבלט הטקסט ובאופן כתיבתו (למשל הרציון, אורק הטקסט, מובנות הטקסט, היבט לשוני מיוחד)?

מפותח היטב מפותח מפותח מעט מצומצם

תוכן

התלמיד מנתק את בחירתו בספר. הוא מתאר את עיקר ההתרחשות בספר ומתייחס לדמות הראשית, הדוד אריה, שניכר כי שקתה את לבו. הוא מתאר את תכונותיה ובעיקר את תושייתה ויכולתה להיחלץ מכל צרה. התלמיד מביע את רגשותיו ואת מחשבותיו על הספר ועל הקריאה באופן מרתק במשפטים האלה: "אני כאילו אני בתוך הספר אני מדמיין שאני עוזר לו", "ובכל פעם כשאני קורא ספר אני מסתקן במה הולך לקרא בקרב הבא."

האיזו מידה תוכן הטקסט מפותח? אפשר להצריק היבטים אלה בהתאם למשימה:

תיאור השתלשלות האירועים באופן המובן לקורא שאינו מכיר את הסיפור

הצגת הסיפור באמצעות תיאורים, פוזות של הדמויות, מחשבות, מניעים ורגשות שלהן

שימוש של פרשנות אישית או הצגת צמדת הכותבת ומצורבותו/ה בנושא

הערה: אם הטקסט אינו עוסק בנושא הנדרש, יש לתעד זאת במחווון ולהעריך אותו לפי הקריטריונים במחווון.

לכיד לכיד ברובו לכיד בחלקו לא לכיד

לכידות

רצף הרעיונות על הספר, ובמיוחד על הדמות העיקרית, נכתב ככל הנראה לפי רצף המחשבה של הכותב. בכל פעם הכותב מוסיף עוד פרט על הדמות, והדבר בולט בשימוש החוזר ונשנה באמצעי הקישור של הוספה: "ויש שם דמות... והמחשבות שלי... ואריה הוא דמות... והדמות אריה זו דמות עיקרית... וכן הזמן הולך והרפתקאות מעניינות... וכל פעם..."

האיזו מידה הטקסט לכיד? אפשר להצריק היבטים אלה:

הרציונות והמידע הטקסט קשורים זה לזה ומאורגנים ברצף הגיוני (למשל כרונולוגי, סיבתי)

השימוש באמצעי קישור יציף ותורם ללכידות הטקסט (למשל מילות קישור, מאלכרים וציוני יסח)

איור : Shutterstock.com

כל הזכויות שמורות למדינת ישראל, משרד החינוך, ראמ"ה. השימוש במסמך זה, לרבות הפריטים שבו, מוגבל למטרות לימוד אישיות בלבד או להוראה ולבחינה על ידי מוסד חינוך בלבד, לפי הרשאה מפורשת למוסד חינוך באתר ראמ"ה. זכויות השימוש אינן ניתנות להעברה. חל איסור מפורש לכל שימוש מסחרי וכן לכל מטרה אחרת שאינה מסחרית. אין להעתיק, להפיץ, לעבד, להציג, לשכפל, לפרסם, להנפיק רישיון, ליצור עבודות נגזרות בין על ידי המשתמש ובין באמצעות אחר לכל מטרה או למכור פריט מפרטי המידע, התוכן, המוצרים או השירותים שמקורם במסמך זה. תוכן המבחנים, לרבות טקסט, תוכנה, תמונות, גרפיקה וכל חומר אחר המוכלל במסמך זה, מוגן על ידי זכויות יוצרים, סימני מסחר, פטנטים או זכויות יוצרים וקניין רוחני אחרות, ועל פי כל דין; כל זכות שאינה ניתנת במסמך זה במפורש, דינה כזכות שמורה.

מבדק בכתיבה לכיתות ג'-ד' | חוברת דוגמאות